

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 16.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1906.

Leto XIX.

Larfo doli!

Naši liberalci se že dolgo slačijo očitno pred celim svetom. Do nazega so se že slekli; pokazali so pri tem svojo nebrzdano protiversko strast, svojo oholost, sebičnost in vse druge tem podobne čednosti. Ostala jim je pa še larfa, ki so ž njo slepili svet, da so pri vsem še vendar slovenska stranka, ki obsega v sebi skrb za vse stanovce, razen duhovnikov. To larfo so te dni, ko so muzicirali proti volivni preosnovi v deželnem zboru, in ko so zbožnoli nekaj postopačev v ljubljanski mestni dom k svojemu shodu, sami potegnili z obraza in zdaj stoje pred nami propali na duši in telesu, s svojim od raka hinavščine in sleparstva razjedenim obrazom, ostudni v svoji nesramnosti, da vzbujajo v vsakem poštenjaku gnus in zaničevanje. Studi se nam brskati po njihovih gnojnih ranah, toda dolžni smo to storiti. Zato zatajimo za trenotje stud in oglejmo si te propalice:

1. Ni še dolgo, kar so na ves glas rjuli, da je Slovenska Ljudska Stranka kmetu nasprotna, da je za kmeta samo pri liberalcih rešitev. Nekaj bahatih slaboumnežev med

kmeti je šlo res v njihov tabor. Ni čuda, saj so videli tam kmeta vseh kmetov Gustava Pirca. Ti kmetje so hodili za liberalce po kostanj v žerjavico, pa so vselej izvlekli temeljito opečene prste brez kostanja. — Zdaj bi radi poznali takega kmeta, ki še drži z liberalci. Proglasili so se očitno za meščansko stranko in kričali so, da ne sme priti kmečka večina v deželni zbor. Vsa njihova muzika, vse vpitje in tuljenje proti vladni volivni predlogi ni bilo nič drugega nego strasten boj proti kmečki večini. Ti hinavci se dobro počutijo, ko jih cebajo semintja nemški grajščaki; zadovoljni so, če jim baron Svegel pljuje na glavo, samo da ne bi prišel do besede slovenski kmet. Poslanca Fr. Arko in Božič sta z drugimi vred ravno teh misli. Jasno je, da liberalci zaslužijo ime: protikmečka stranka.

2. Meščanska stranka si zdaj pravijo. To je tudi larfa. Kje pa je tisto meščanstvo, ki se opirajo nanj? Rokodelca se boje, malega trgovca tudi, delavca še bolj, sicer bi se tako strupeno ne upirali, da bi se mestom ne priklopili še drugi obrtni kraji. Na noben način ni pravično, če n. pr. Loka in Kranj, ki imata krog 4000 prebivalcev, volita

enega poslanca. Če bi prišli še Železniki ali Kropa k mestni skupini, ali ni to prav? Železniki in Kropa sta obrtna okraja; sam obrtnik in delavec. Ravno taka je z Domžali, Savo, Jesenicami. Vladna predloga vsaj v nekoliko popravlja sedanjo krivico. Liberalci so slepi. Vpijejo, da so meščanska stranka, pa se boje obrtnikov in delavcev. Zato jim po pravici damo drugo ime: protiobrtna in protidelavska stranka.

3. Kaj jim še ostane? Edino uradništvo, ki je v vseh ozirih najmanj zanesljivo. Uradnik se nagne tja, kjer je moč, ker hoče imeti vedno večjih plač. Dozdaj se je nagibal k liberalcem, ker je v svoji prismojenosti mislil, da ima liberalna stranka kaj moči in veljave, in je upal, da bo ona zmagala na Slovenskem. Prav se mu godi. „Slovenski Narod“ je bral in prisegal nanj. Iz tega kolomona se je navzel neumnih vraž proti nam. Počasi bo pa tudi njega srečala pamet. Že zdaj se slišijo med uradničtvom glasovi, da z liberalci ni nič, da nič ne delajo, da se za uradnike nič ne potegnejo. Pri prihodnjih volitvah pojdejo seveda še z liberalci, ker se ta kanclijski rod silno počasi kam presuče. Toda že danes lahko

rečemo: liberalci se bodo tudi za uradniki kmalu brisali pod nosom. Danes so še uradniška stranka, ki ima za privesek nekaj trgovcev, advokatov, notarjev, tuptatam kakega prismojenega krčmarja in vse šnop-sarje.

4. Če hočemo torej popravici razsoditi, kaj so liberalci, moramo reči: V prvi vrsti so protikmečka stranka, v drugi protiobrtna in protidelavska. Edino ime, ki jim pristaja, slove: Protiljudska stranka na Slovenskem.

Dva tabora sta, ki mora med njima izbirati vsak samostojen Slovenec svoje politiško stališče: Slov. Ljudska Stranka in Protiljudska stranka. Larfa je doli. Mi bomo skrbeli, da bo doli ostala. Pustni torek je minul; za maškare ni več ne časa, ne prostora. Kdor gre še danes za liberalci, se igra maškare. Naše javno življenje ja pa prereno. Ljudstvo potrebuje delavnih dni, ne pa pustnih torkov. Njegovi zastopniki morajo na delo, ne pa na maškare. Slovenska Ljudska Stranka je dozda pokazala, da je res za vse. Poteguje se za kmeta, brani rokodelca, poštenega trgovca in delavca. Liberalci pa brez larfe izpričujejo, da poznajo samo svoj žep, in da jim ne smrdi nobena stvar tako kot delo in ljudstvo.

Katoliški Slovenci!

Velikonočni ognji plamené in oznanjajo zmagoslavno alelujo, a mi vas kličemo na tabor. Leto za letom obhajamo zmagalno vstajenje Kristusovo, a ne obhajamo ga, da bi se veselili brezdelnega miru, obhajamo ga, da iz njega zajemamo novih moči, novih sil, novega poguma, novega veselega upanja. Kristus je vstal, a vstati mora ž njim iznova vsak čas in vsak narod. Vstajenje Kristusovo je bilo le dopolnjenje tistega žrtevpolnega življenja, ki se ni strašilo ne dela in truda, ne preganjanja in ponižanja, marveč je vztrajalo, vztrajalo tudi tedaj, ko je pokrilo s smrtnimi mrakovi veliki petek. Tudi vstajenje našega časa in našega naroda more biti le dopolnjenje velikih žrtev. Zaman bi upali zmage, če bi se vdali malomarnemu brezdelju.

Zato vas v dneh največjega zmagoslávja kličemo na tabor!

Katoliški Slovenci! Ni mogoče še danes presoditi, kaj sta bila našemu narodu prvi in drugi katoliški shod. Gotovo je, da se je ž njima začel velik preporod, da se je začela ž njima naša renesanca. — Ljudstvo se je zavedlo svojih ciljev in svojih moči in začelo je vstajati polno upanja, polno delavnosti, polno resnobnega zmisla za velike naloge naše dobe. — Krščanska misel je z novo močjo prevzela duhove in dala dušam novega poleta. Velika radost polni naša srca, če se oziramo nazaj na to dobo. Kako vsepovsod tako vneto religiozno, socialno in politično življenje!

Toda ni še najvišji dan! Mnogo dela čaka tudi še nas, mnogo žrtev in mnogo bojov! Še bo tretja mnogo dela, da bo deležen naš narod polnosti religioznega življenja; še globlje mu morajo seči v vse globine duševnosti krščanske ideje ter mu biti živa počela vsega delovanja. Mnogo žrtev bo treba, da pomoremo veliki socialni bedi naše dobe. In treba bo tudi še mnogo boja.

Dnevi so silno resni. Čete liberalizma so se začele zopet zbirati. Pripravljajo se na obupen naskok. Dal jim je poguma začasen uspeh v nesrečni Francoski. Kakor so tam z nasiljem zatrli versko svobodo, tako nameravajo iste sovražne nakane tudi v naši Avstriji. Vedno bolj divja sovraštvo zoper Cerkev. Vrgli bi radi križ iz naših šol in znamenje verne zvestobe iz krščanskih družin. Tudi se majejo osnove držav. Med narodi ni več doumevanja, ampak odtujenje in zamrza. Pravica se umika sili; ljubezen sebičju. V teh resnih dneh je treba krščanskemu ljudstvu jasnih ciljev in močne sloge. Kakor zvezdestalnice na nebu morajo biti začrtana načela v našem programu. Večna in edino rešilna krščanska načela pravičnosti in ljubezni morajo biti veljavna tudi za države in narode, in svobodo, ki je modernemu človeku tako draga, to svobodo morajo priznati države tudi Cerkvi. Zato pa je treba, da se narodi zganejo v obrambo najdražjega, v obrambo svobode, vere in Cerkve. Treba je, da slovesno prosvedujejo proti vsakemu nasilju na svobodo vesti. Treba je, da glasno terjajo svoje pravice in pravice svoje Cerkve. Treba je, da odločno izpovedo svoja načela o perečih vprašanjih naše dobe. Treba je, da resno premislijo vsa sredstva, ki

jih terjajo novi časi z novimi potrebami. Treba je, da se v vzajemni spodbudi navduše za velike cilje, za lepe krščanske ideale, za sveti boj, ki brez njega ni mogoče vresničiti teh idealov. In zato, da izpovemo svojo vero v krščanske ideale, da izpovemo svoja načela o osnovah držav, da prosvedujemo proti nakanam liberalizma, da dvignemoglas za svobodo Cerkve, za neomadežano čast krščanskega zakona za religiozno vzgojo naše mladine, da zasnujemo skupne načrte, da se navdušimo za naš sveti boj, zato vas kličemo, katoliški Slovenci, na tabor katoliškega slovenskega ljudstva, **na tretji slovenski katoliški shod.**

Prvi slovenski katoliški shod je zbistril pojme in položil temelj organizaciji katoliških društev, ki se je tako lepo razvila v zadnjem desetletju.

Drugi slovenski katoliški shod je izdelal in določil natančen in jasen program za vse naše javno in društveno življenje.

Na tretjem slovenskem katoliškem shodu hočemo pregledati dosedanje svoje delovanje in določiti, kaj hočemo z združenimi močmi doseči v dobi bližnje bodočnosti v korist vsemu slovenskemu narodu. Shod se bo vršil zadnji teden avgusta meseca. Natančni program se določi v dogovoru z vsemi pokrajinskimi odbori.

Kličemo vas, katoliški Slovenci, v svesti si vaše velike ljubezni do naše domovine in našega naroda, v svesti si vaše velike ljubezni do katoliške cerkve. Naj bi bil III. slovenski katoliški shod tabor, v katerem bi se našli vsi Slovenci v bratski ljubezni in slogi! Naj bi bil ta shod početek nove dobe, ko bi padlo vse, kar nas loči, ko bi vsi Slovenci od Save in Drave, iz solčne Goriške in kršnega Primorja izpovedali eno vero, vero v rešilno moč krščanstva, vero v zveličalno cerkev, vero v vstajenje narodov v moči krščanskih idej! Naj bi bil ta shod mogočen aleluja v težkih borbah našega naroda!

V Ljubljani, na Vel. soboto, 1906.

Za pripravljalni odbor:

J. Flis,
predsednik.

Političen pregled.

Volivna preosnova.

Minister za notranje stvari grof Bilant-Rajt je med parlamentarnimi počitnicami izpremenil vladni zakonski načrt o volivni preosnovi. Izpremembe se tičejo števila poslancev in pa razdelitve volivnih okrožij. Po velikonočnih počitnicah se vrši tezaedevno posvetovanje s strankami.

Gališki demokratski deželni poslanci in volivna preosnova.

Gališki demokratski deželni poslanci so zborovali dne 9. t. m. v Lvovu. Demokratskih deželnih poslancev je 18. Sklenili so, da morajo ostati edini z državnozbornim poljskim kolom. Za volivno preosnovu so sklenili, da glasujejo le pod pogojem, če dobi Galicija 113 državnih poslancev.

Delegacije.

Ker je ogrska stvar rešena, bodo delegacije se sestale po dveletnem odmoru meseca junija ali julija. Obravnavati bodo imele o izboljšanju oboroženja armade. Delegacije se imenujejo posvetovanja zastopnikov avstrijskega in ogrskega parlamenta o skupnih avstro-ogrskih zadevah.

Na Ogrskem.

Nova ogrska vlada.

Kar čez noč so izpremenili razmere na Ogrskem. Manjšina, katera je hotel Dunaj s pomočjo Fejervarja ugnati z absolutizmom, je postala naenkrat vladajoča večina. In ta večina, v kateri so združene vse prejšnji vladi nasprotujoče stranke, je zares večina in sicer prava vladajoča večina. Ona ima za sabo zdaj ogromno večino izvoljenih poslancev, in pred deželo stoji tu kot zmagovalka nad krono. Zborovanje, v katerem je govoril novi ministrski predsednik Vekerle, kaže, da imajo danes ti ljudje v resnici vso oblast ne le na Ogrskem, ampak tudi proti Avstriji.

Zakaj se je cesar udal?

Ko je zaslil vladar sedanjega ministrskega predsednika, je leta naglašal, da med prehodnim stanjem vlada ne bo niti razvila niti podpirala vprašanja službenega in poveljnega jezika v armadi. S tem so torej cesarja pridobili. A kako previdno so se pri tem uklonili želji krone! Samo za „prehodni čas“ so obljubili, da sami ne bodo razvili tega vprašanja, pustili pa bodo lahko druge in jim ne bodo nasprotovali. Po „prehodnem času“ pa imajo zopet proste roke. S tem torej krona ni mnogo pridobila, zlasti, ko je Vekerle naglašal, da vlada ni prevzela dolžnosti dovoliti izredno ali večjo množino vojaških novincev.

Razmere med Avstrijo in Ogrsko.

Vekerle se je izrazil, da bo nova ogrska vlada odločno nastopila proti Avstriji in bo sklenila le pogodbo, ki je vredna samostojne države. Torej ne več carinske zveze, ampak pogodbo, kakor s tujo državo. In pri tem bodo pritiskali na našo državno

polovico, da dobe dalekosežne udobnosti. Tam zedinjena, ohola, na svoje vspehe ponosna mažarska večina, tu pa raztrgan parlament brez notranje moči — to bo slaba pogodba za Avstrijo. Zato bo treba, da začno takoj po Veliki noči vse stranke na to, da zavzame vlada jasno in nedvomno stališče in da sklene državni zbor, kakšno naj bo v bodoče stališče naše državne polovice nasproti Ogrski. Avstrijski državni zbor se bo moral še mnogokrat pečati z razmerami nasproti Ogrski, ker ni zakonitih državnopravnih jasnih določil za nagodbo, oziroma za trgovinsko in pa za carinsko pogodbo z Ogrsko. Razpravljati bo treba tudi o izplačevanju, o ogrskih prispevkih, o skupnem državnem dolgu, o banki itd. Nova ogrska vlada bo delovala na gospodarsko ločitev od Ogrske, kar sili avstrijsko zbornico, da zavzame hitro in odločno svoje stališče.

Razmerje Ogrske do Hrvaške.

Zadnja leta trpé Hrvati grozovito denarno škodo, ker morajo plačevati mažarske dolgove. No Vekerle jim je dejal, da bo predložil zakon glede ureditve denarnega razmerja med Ogrsko in Hrvaško, in sicer predlog, ki so ga priporočili odposlanci prejšnjih državnih zborov. Ti predlogi so bili pa vsi za Hrvaško neugodni. Ogrska izkorišča Hrvaško na brezvesten način. Odposlanstvo, sestavljeno iz mažarov in mažaronov, je vedno sklepalo v korist Ogrski. Hrvaška je pa morala krvaveti, da so se z njeno krvjo redili oholi Arpadovci. Ali bo zdaj drugače? Zadnje dni so prihajale zaljubljene brzojavke iz Hrvatske Košutu. In Košut je odgovoril v medenih besedah, polnih prijaznosti do Hrvaške. Čudne so se nam zdele te brzojavke — nepojmljive. A zdaj imajo mažarske združene stranke oblast v rokah. Pravico Hrvaške, katero varovati je Košut obljubil, zdaj lahko izvede. Mi čakamo. — Iz Zagreba pa nam prihaja vest, da vlada neusmiljeno zaplenjuje hrvaške liste. Hrvaški ban Pejačević je baje pregoreče delal za vlado Fejervarjevo. Fejervari je padel in baje mu je nova vlada namignila, da vsled tega ni več zmožen za svoje mesto. Hrvaški listi, če le zinejo o tem, so zaplenjeni. Svobode torej ni še nobene in Hrvatje naj pazijo, da jim ne bomo rekli, da so prezgodaj čestitali svojim krvnikom.

Hrvaška in nov položaj na Ogrskem.

Hrvatski ban Pejačević se je predstavil včeraj dr. Vekerlu. Običaj je, da naznani ob vsaki ministrski izpremembi na Ogrskem svoj odstop hrvatski ban. Od nadaljnjih pogajanj je odvisno, če ostane grof Pejačević še nadalje hrvatski ban. Šele, ko bo urejena ta zadeva, in se potrdi stari hrvatski ban ali pa imenujejo novega hrvaškega bana, bo imenovan v sporazumu s hrvaškim banom novi ministr za Hrvaško in Slavonijo.

Socialna delavnost italijanskih katolikov.

Italijanski katoliki so želi za socialnem polju v zadnjem času krasne vspehe. V njihovih gospodarskih blagajnah, ki so ustanovljene v korist kmetov in manjših posestnikov je že 61 milijonov lir. Tudi z

raznimi drugimi podjetji so zelo koristili revnim kmetom, ki se morajo težko boriti za obstanek. Ustanovili so proizvodjalne zadruge in širili gospodarstvo. Vse organizacije italijanskih katolikov štejejo pol milijona članov.

Pomnožitev italijanske vojne mornarice.

Italijanski ministrski svet je sklenil, da zahteva od zbornice 350 milijonov kron za nabavo novih sedem oklopnih. Zbornica se bo najbrže upirala tej zahtevi.

Katoliška Bolgarija?

Sotijski dnevnik „Mir“ prinaša zanimivo vest, da je nadškof katoliške cerkve v Plovdivu, Menini, podal bolgarski vladi predlog, da bi pravoslavna cerkev na Bolgarskem se zedinila z rimsko pod vrhovnim poglavarjem rimskim papežem. Nadškof je zagotovil bolgarsko vlado, da Rusija ne bude temu nasprotovala, ker je sama proglasila svobodo vere. „Mir“ obenem omenja, da predlog najde pri bolgarski vladi prijateljski odmev, ker nadškof je pri bolgarskem knezu Ferdinandu priljubljena oseba. Nadškof se je bojda že v ti zadevi odpeljal v Rim. Bolgarski ministr je dotični predlog nadškofov izročil sv. sinodu. Nekateri bolgarski listi se radi tega silno togote, češ, da bi ministr kratkomalo moral predlog kar odkloniti.

Razmere v Stari Srbiji.

Že v zadnji številki „Domoljuba“ smo dejali, da so se začeli s pomladjo tudi novi boji, novi neredi doli na Balkanu. Gibanje vsled novovpeljanega davka se med Srbi in Arnavti bolj in bolj širi. Arnavti so imeli posebne shode, na katerih so sklenili, da novih davkov ne plačujejo. To so tudi že sporočili namestniku turške vlade. V slučaju, da bi ne dobili poveljnega odgovora, prete z uporom. Srbi so sklenili isto in obvestili o tem oblasti. Le-ti so v Kološinu dobro oboroženi in pripravljani za odpor. Da bi Turki nerednosti preprečili, so pozvali tja že dve četi vojakov. Če pride sploh kje do upora, potem se zgodi to zanesljivo v Kološinu. Prijateljstvo, katero je nastalo zadnji čas med Srbi in Arnavti, pa skušajo slednji kot neznačajni volkovi že zlorabljati. Napravili so namreč na turške oblasti prošnjo za pomiloščenje tistih svojih drugov, ki so v Mali Aziji zaprti vsled srbskih pritožb. Prosilili so, da bi se podpisali na prošnje tudi Srbi in ti so tako storili. S tem so si nakopali na glavo stare hudodelce, ki obetajo sicer, da ne bodo več škodovali Srbom, pa je to komaj verjetno. Volk menja pač dlako, nature pa ne. — Ubojstva nad Srbi so zdaj prestala, pa je nastopilo drugo zlo. Turki so začeli ropati srbska dekleta, jih prekrščavati in odvajati seboj.

Zlata roža bodoči španski kraljici.

Kakor poročajo iz Rima, pošlje letos papež zlato rožo princezinji batemberški, bodoči španski kraljici. Papež hoče s tem izraziti svoje zadovoljstvo nad prestopom princezinje v katoliško vero.

Iz južne Albanije.

Naihlížil sosedie starim Srbom so gotovo Albanci, katerim se ne godi dosti boljši kot Srbom. Došla nam je vest iz južne Albanije, da so prišle tie iz Italije tri dobro oborožene čete. Njihov cilj je neznan. Trdi se, da hočejo te čete po Albaniji ščititi delo za prosveto a to je smešno. Med Arnavti ni šol in drugih podobnih naprav. In da bi tudi bile, jih ne bi bilo treba pred nikom.r varovati. Cete dozdej še niso pokazale cilja, ki je pa precej sumljiv.

Vojna nevarnost med Avstrijo in Italijo.

Rimski list „Vita“ piše: Avstrija se na vso moč hitro pripravlja na vojsko z Italijo, ki hoče izkoristiti trozvezo, da bi ne smela Avstrija na Balkanu ničesar storiti, kar bi ne bilo všeč Italijanom. To naziranje italijanske vlade je iako vznemolnilo merodajne osebe v avstrijskem ministrstvu za zunanje stvari.

Poštna stavka v Parizu.

Zanimivo stavko ima sedaj Pariz. Začeli so stavkati poštni uslužbenci. Izorva so stavkali samo pismonoši, toda v kratkem izbruhne splošna stavka poštinih uslužbencev v Parizu. Le hrzojavni uradniki in uslužbenci nimajo posebnega veselja do štrajka. Izjavljajo na, da stopijo v štrajk, ako se bodo štrajkujoči sklicevali na njih sodelovanje, akoravno ho to težek udarec za deželo. Poštno ravnateljstvo je v velikih škrcincih. Že včeraj je ponudilo roko v spravo, češ, da ne bo izdalo nobenih strogih odredb zoper stavkajoče, ako se ti vrnejo na delo. Ti pa so odgovorili, da se to ne zradi prej, predno niso izpolnjene vse njihove zahteve. Poštno ravnateljstvo si je potem hotelo pomagati z voaki, a to se je popolnoma ponesrečilo. V skladiščih se kupijo nerazdeljene poštne posiljave. Cele množice vojaštva so sicer ravnateljstvu na razpolago, a vojaštvo je brez moči napram ogromnim kupom blaga. Tudi pri raznašanju vojaštvo ne more sodelovati. Poštni uradi nudijo čudno lice. Pred vsakimi vrati stoji po dvoje vojaških straž z nasajenimi bajoneti, v prostorih pa so celi oddelki vojakov in policajev. Človek misli da je revolucija ali da sovražnik oblega Pariz. Poštno ravnateljstvo sedaj izjavlja, da je za trdno sklenilo, odpustiti vse uradnike.

Rusija.

Posledica rusko-japonske voiske je, da Rusi izpremeje uniforme v svoji armadi. Nove ruske uniforme bodo podobne avstrijskim Konjeništvu dobi zlate in srebrne prsne trakove. Suknja je črnevišnieva, hlače svetlejšje. Sahlje bojo nosili prejkoslej ohešene čez rame. — Iz Peterburga poročajo, da se vrše volitve v ruski državni zbor popolnoma mirno. V Moskvi so izvolili 160 volivnih mož, ki so vsi ustavní demokratje. Več avstrijskih bančnih ravnateljev se poda v Pariz, da pridobe za avstrijske bančne zavode soudeležbo pri novem ruskem posojilu 1200 milijonov rubljev. — Iz peterburških zaporov je pobegnilo 6 političnih jetnikov, v Permu pa 7.

LISTEK.

Pozno a ne prepozno.

Poljski spisal Wladislaw Strowski, Poslovenil F.

Da bi malo poplašal one, ki so gasili, je hotel poslati oče po pijačo, a Lovro ga je ustavil:

»Bog ne daj, da bi nam kaj dali za plačilo. Saj nismo gasili za plačo, storili smo samo svojo dolžnost. Še več bi bili lahko rešili, če bi znali. Ko sem bil pri vojaki in smo bili nekoč v neki vasi blizu Dunaja, je začelo ponoči goretí in tam sem videl, kako vspešno gasé, kjer so tega vajeni.«

»Ponočni čuvaj tam ne sedi v krčmi in tudi ne spi na skednju, kot pri nas, temveč res čuva ponoči in straži vas. Če nastane ogenj, hitro skliče ljudi in hiti v zvonik, da z zvonom opozori ljudi na nevarnost. Ljudje hitro prihité skup in ne držijo križem rok. Brez krika in vika se postavijo ženske in dekleta v dve vrsti do bližnjega vodnjaka, da podajajo gasilcem vodo. Mladiči hité na strehe, možje pa nosijo iz hiš, kar se še da rešiti.

V tisti vasi so pred kratkim dobili hrizgalnico. Določili so možje, ki imajo konje, da jo bodo peljali na kraj požara, druge zopet, da jo bodo gonili. Vsak ima odkazano svoje delo. Zato gre pri gašenju vse lepo v redu in je tako tiho, da se vse lahko razume, kaj zapoveduje poveljnik ali kaj žele imeti oni, ki so na strehah.

Tako je mogoče večkrat omejiti ogenj samo na par hiš. Pri nas pa po navadi zgori vsa vas, kjerkoli se ogenj pokaže, ker ljudje jokajo, tarnajo in obupujejo, a nič ne delajo. Če pa koga hiša stoji malo proč in ji ne preti nevarnost, pa mirno gleda, kako drugim ogenj uničuje imetje. Tudi po požaru tamkaj radi pomagajo nesrečnim, da si ložje zopet postavijo novo domovje.

Tudi mi bomo radi kaj priskočili na pomoč. Ko bote začeli zvažati gradivo, le povejte, pri nas imamo dobre konje.«

Tako je pripovedoval županov Lovro in na njegove besede je tudi nekaj drugih gospodarjev obljubilo očetu svojo pomoč.

Oče se je ginjen zahvalil za to in obljubil, da bo vsakemu povrnil, kolikor bo mogoče.

Lovro je vzdihnil, pogledal Marico in z drugimi vred odšel.

Ko smo se malo okrepčali z zajtrkom, ki ga nam je skuhalo Liza, je opomnila Marica, da je meni čas oditi v mesto. A oče je žalosten dejal:

Bog ve, če ga bom še mogel zdržavati v mestu, ker nas je zadela taka nesreča. Veliko me ho stalo, predno zopet postavim novo poslopje.«

»Nič naj vas preveč ne skrbi, oče, saj je Anton vse gospodarsko poslopje in hišo zavaroval in dobili bomo lepo zavarovalnino.«

»Kaj, zavarovani smo? Zakaj pa mi tega že prej nisi povedala?«

»Zato, ker si nisem upala. Anton je s svojim denarjem plačeval zavarovalnino, in ker smo mislili, da bi vi ne bili s tem zadovoljni, smo rajši molčali.«

Marica je še isti dan pisala Antonu, kaj se je zgodilo doma. Čez nekaj dni je že prišla komisija, pregledala pogorišče, cenila škodo in deset dni pozneje je dobil oče 400 gld. zavarovalnine.

Drugi dan po požaru sem odšel v mesto. Župan pa je napisal prošnjo na vojaški polk, kjer je služil Anton. Povedal je, kako je oče že star, da je pogorel in da nujno potrebuje sina doma.

Čez par tednov je res prišel Anton na stalni dopust.

Kako veselje je bilo, ko je prišel domov in videl očeta vsega izpremenjenega in izvedel, da zna tudi brati in pisati, tega vam ne bom pripovedoval.

Vsled zavarovalnine in pomoči sosedov je bilo mogoče še do zime sezidati hišo in postaviti hlev. Anton sam je napravil načrte in vodil delo.

Odkar se je povrnil od vojakov, je živel vse drugače. V gostilno ni hodil in se veliko bolj zanimal za gospodarstvo in posebno za živinorejo.

Neko nedeljo popoldne sta šla z očetom k županu in Anton je povedal, kako je gostilničar ogoljufal očeta ob času njegovega nabora. Župan je takoj poslal gostilničarja, Antonu in očetu pa je rekel stopiti v sosedno sobo.

Ko je gostilničar prišel, ga je župan vprašal, kaj je storil za Antona, da bi ga ne vzeli k vojakom, in koliko je dobil denarja za svoj trud. Gostilničarju je bilo to vrašanje skrajno neljubo in rad bi se mu bil izognil. A ker je župan le hotel imeti odgovor, je začel precej zmešano pripovedovati, koliko se je trudil za Antona, s kakimi važnimi gospodi se je posvetoval in enega privedel celo k očetu na dom.

Ko je končal, je župan poklical Antona in očeta in jima rekel vpricho gostilničarja razložiti:

Nato se je oglasil župan:

»Če takoj na mestu ne vrnete Valentinu 150 goldinarjev, tedaj grem takoj lutri v mesto in vas tožim, in zagotovi vam, da ne videte zaporu, ker ste ga na tak nesramen način ogoljufali za toliko denarja.«

Gostilničar se je branil, izgovarjal, molil, a vse ni nič pomagalo. Plačal je 150 goldinarjev in se odrekel pravici kositi na Valentinovem travniku.

Nato je noprjen odšel, oče se je srčno zahvalil županu, da mu je pripomogel do svojega denarja.

IX.

Janko je po dosluženih treh letih še prostovoljno ostal pri vojaki. Plačo je imel že precej dobro in vsak mesec je pisal materi in ji priložil par goldinarjev.

Anton je pridno gospodaril in na vseni njegovem posestvu se je kazalo, da ga obdeluje mož, ki se je že nekaj naučil po svetu in videl že kaj drugega, kot domača krčmo.

Ko je prišel od vojakov, so ga sicer skušali stari prijatelji zopet dobiti v svojo sredo, a zaman. Mesto, da bi šli v krčmo jih je povabil, naj rajši malo pri njem posede na vrtu. Pripovedoval jim je kaj vojaškega življenja in kar je po svetu videl novega, nato pa jim je iz časnika,

katerega je bil naročen, kaj prebral. To se jim je dopadlo in so se tega navadili, da so vsako nedeljo prišli k nam poslušat pripovedovanje ali branje.

Mladeniče so začeli posnemati tudi gospodarji in gospodinje, in tako jih je bilo včasih pri nas polno hišo. Nekaj časa so se razgovarjali, nato je Anton kaj bral in slednjič so zapeli kako veselo pesem.

Ko je bila neko nedeljo večer zabava najbolj živahna, stopi v sobo železnični uradnik v lepi novi uradni obleki. Obstal je pri vratih in vse prijazno pozdravil.

»Janko!« je vzkliknila Marica glasno in v istem hipu je tudi Liza spoznala svojega sina. Janko je hitel k njej in ji prisrčno stisnil roko, ravno tako očetu, Antonu in Marici.

Povedal je, da je pustil vojaščino in dobil dobro službo pri železnici. Prišel je na kratek dopust in ko odide nazaj, bo vzel seboj tudi mater in Katarino, če bodo hotele iti z njim.

»O tem se bomo že še pomenili, pojdi zdaj brž domov, da se malo okrepčaš, saj vem, da si lačen in žejen,« hitela je mati, ki se ni mogla nagledati ljubelega sina.

»Prav nič nisem potreben, rad bi se tudi malo pogovoril z znanci izza mladih dni, ki so ravno tu zbrani, in zato bi rad še malo časa ostal tukaj.«

Začel se je res prav živahen pogovor med Jankom in ostalo družbo. Izpraševanja in pripovedovanja kar ni bilo ne konca ne kraja.

Iz kuhinje so med tem prijetno zadušale pečene klobase. Čez nekaj časa je prišla v hišo Marica in pomignila Antonu, naj reče Janku v sosedno sobo. Tam je bila na belo pogrnjeni mizi steklenica rdečega vina in na krožniku pečena klobasa. Marica ga je povabila, naj se prav dobro posluži.

Ko se je okrepčal, je šel zopet v hišo in se posebno prijazno pogovarjal z Marico, kar je županovemu Lovru dejalo posebno težko.

Drugi dan je bil za našo hišo dan velikega in prijetnega iznenadenja. Oče in Anton sta šla obiskat Janka, Marica pa je med tem doma pomedla in posnažila po hiši in okrog nje, kot še nikoli. Oblekla je tudi bolj čedno obleko, si skrbno počesala lase in se večkrat ogledovala v zrcalu.

Čez nekaj časa je prihitela k nam Katarina in povedala Marici, da se Janko že dolgo na tihem pogovarja z materjo in da ni mogla drugega slišati, kot to, da sta večkrat imenovala Maričino ime.

Okrog polдне sta se vrnila oče in Anton, takoj popoldne pa je prišla k nam Liza z Jankom.

Janko je kratko pojasnil očetu, da že dolgo časa rad pogleduje za Marico in bi jo zdaj rad za ženo. Ko je tudi Liza prosila očeta, naj ne nasprotuje sreči mladega para, je dejal oče:

»Hvaležen sem vam, Liza, da dovolite vašemu sinu, ki je izobražen uradnik, vzeti za ženo preprosto kmečko deklico. Ako je Marica zadovoljna, tedaj je stvar narejena, ker v tej stvari ji pustim popolno prostost. Z veseljem podelim mlademu paru svoj očetovski blagoslov, a stavim pa vam en pogoj. Vzeli mi bote edino hčer,

mojo desno roko, in spodobi se, da mi date za to primerno odškodnino. Ta pa bo — vaša Katarina, ki jo želi moj sin za ženo.«

»To bo šlo pa težko,« dejala je Liza. Katarina je sirota in nima nikakega premoženja, torej ne gre, da bi se omožila z bogatim posestnikovim sinom. Od začetka se sicer taki ljubijo, ker ne mislijo na premoženje, ko pa začneta soditi bolj trezno, se kmalu prepirata: ti nisi prinesla nič k hiši, lahko bi bil dobil bolj bogato, in druge take stvari.«

»Ne govorite tako, sosed, kajti Katarina, ki ste jo vi tako skrbno odgojili, je pravi zaklad. Njene čednosti, njena marljivost, skrbnost, pobožnost so največje imetje. Sicer se pa držim starega pravila; glavo za glavo — za Marico hočem imeti Katarino.«

Nato je začel Anton prositi Lizo:

»Nikar ne branite, nikar ne poderite moje srce. Nobene druge ne maram za ženo, kot Katarino.«

»Pa naj bo, kot je božja volja, saj vem, da boš dober in skrben mož, in to še bolj, ker je Katarina sirota. A treba bo vprašati še njo, kaj sama misli o tej stvari!«

»Z Marico se je tudi treba dogovoriti.«

Začeli so klicati Marico, a nikjer se ni oglasila. Anton jo je šel iskat in jo dobil pri Katarini. Pripeljal je obe seboj, zardele kot vrtnica, s sramežljivo povešenimi očmi.

»Marica, Janko prosi za tvojo roko, jaz kot tvoj oče nimam nič proti temu; govori sama!«

Marica ni vedela kaj odgovoriti od veselja. Ko je pristopil Janko in ji stisnil roko, so ji solze zaigrale v očeh.

»Bog vaju blagoslovi in njegov blagoslov naj ostane vedno nad vama,« dejal je oče ves ginjen.

Anton je pristopil h Katarini, jej nekaj pošepetal na uho in jo vedel k Lizi, ki jima je stisnila roki in ju prekrizala, a spregovoriti ni mogla besedice.

Po tem iznenadenju je nastalo med vsemi srečno veselje. Katarina in Marica sta se smejala, dasi sta bili še obe solzni.

Oče je mislil dati posestvo takoj prepisati na Antona, a ta se je branil rekoč:

»Ne, dragi oče, dokler bodete živi, bote vi gospodar. Kajti prepričan sem, da vas bom tako lažje spoštoval in ubogal, kot če bi bilo vse moje. Bog ve, če me ne bi s časom ljudje in skušnjave privedle do tega, da bi se pregrešil zoper četrto božjo zapoved. Treba se je ogibati ne samo greha temveč tudi bližnje priložnosti v greh.«

Zvečer je prišlo k nam še mnogo več vaščanov kot navadno, ker se je raznesel glas o zaroki Antona s Katarino in Janka z Marico. Oče je ukazal prinesiti vina in Marica se je malo zasuknila po kuhinji ter goste okusno pogostila.

Japonske pripovedke.

Premeten zdravnik

V pokrajini Senšu je živel zdravnik po imenu Nakarai Sošu. Nekega dne je prišla k njemu vdova, in ga prosila, naj zapiše kako

zdravilo za njenega sina, ker ima neko neozdravljivo bolezen. Zdravnik vpraša:

»Kakšno bolezen?«

»Skoraj me je sram povedati,« pravi vdova, »to bolezen ima, da vse ukrade kar vidi. Prosim vas, ozdravitega na kak način in sino vam bom hvalezna za to.«

Zdravnik malo razmislija in slednjič vzklikne: »Nasel sem primerno zdravilo«. Nato ji da neki prašek za sina, ki res ni več kradel, odkar je rabil to zdravilo.

Ko so zdravnika neprestano nadlegovali, naj pove kako je ozdravil preorisane tatu, je rekel:

»Lal sem mu tak lek, da je moral neprestano kihati, in to ga je pri tatvini tako oviralo, da se je moral te napake odvaditi.«

Trmoglavo.

Dve ženski sta srečali na ozki stezi. Druga se ni hotela drugi umakniti.

»Koiiko si stara?« vpraša prva.

»Petdeset let.«

Jaz sem pa sele štirideset let stara a čez deset let bom pa ravno tonko kot ti, in zato se ti ne umaknem.

Ogledalo.

Hčerka Macujama je bila čvrsta in živahna deklica. Bila je vedno poslušna svoji materi in jo je gorko ljubila. Ko je bila mati na smrtni postelji je dala hčerki ogledalo, ki ga je do tedaj skrbno skrivala, ker je bila ta stvar takrat v onih krajih zelo nenavadna in dragocena. Naročila je hčerki, naj vsak večer in vsako jutro pogleda v zrcalo, da se bo spomnjala svoje matere, ker ji je bila zelo podobna.

Hčerka je zvesto spolnjevala materino naročilo. Cestokrat je pogledala v zrcalo, a vedno je mislila, da vidi v njem materino podobno in ni vedela, da gleda svoj lasni obraz. Zato je tudi pazila na ogledalo kot na najbolj dragoceno stvar.

Ko je to opazil njen oče, jo je vprašal zakaj vedno pogleduje v ogledalo. Povedala mu je, da vidi materino podobo, oče je mislil da je to resnica in je bridko zaplakal.

Korejci.

Korejci so po svoji naravi uporni in divji. V nadlogi drug drugemu ne pomagajo. Če se potaplja ladija, se drugi malo menijo za ponesrečence.

Če pri sosedu izbruhne ogenj, ne gre nikdo gasiti. Če kdo iz hudobije požge, ga ne gre nihče tožiti, ker se vsak boji, da ne bi njega sumili, da je sam zažgal.

Korejcem je vseeno, okraști prijatelja ali tujca.

Ako kdo vpraša prijatelja, če je zdrav, se mu zahvali rekoč: »Zdrav sem in čil in za to zdravje se imam zahvaliti vaši vzvišenosti, ki se zame blagohotno in milostljivo zanima.«

Ako kdo vpraša prijatelja, če je bolan, ta odgovori: »Bil sem bolan pa sem zopet ozdravel, ker na moje zdravje blagodejno vpliva vaše vzvišeno vprašanje.«

Korejci so zelo nezaupni. Če le more kdo dobi v roke tuje pismo da je odpre prebere, potem je zopet zapečati in pošlje onemu, na kogar je naslovljeno. Zlasti se boje, da jih ne bi kdo zastrupil.

Kuharji in kuharice pazite!

Kralju Bunku je prinesel kuhar na mizo pečenko v kateri je bila slučajno dlaka. Bnuko se je razsrdil nad kuharjem in dejal:

»Sesekal si meso, a nisi sesekal dlake, to je tvoja prva krivda. Spekel si meso, a nisi opeknil dlake, to je tvoja druga krivda. Povedal si, da si prinesel na mizo pečenko, a nisi povedal, da si prinesel tudi dlako, to je tvoja tretja krivda.« In obsodil ga je na smrt.

Razgled po domovini.

Shodi po deželi. Liberalci so začeli delati na vso moč z lažmi in obreko- vanjem. Dobro namreč vedo, da pomenja razširjenje volivne pravice njihovo smrt, zato se upirajo kakor človek, ki se potaplja, pa bi se rad rešil. Začeli so prirejati shode, na katerih nesramno lažejo zoper naše katoliške poslance. Do sedaj so priredili shode v Šiški, Postojni, Novem mestu, hočejo jih pa tudi po deželi napravljati. Dobro bo, da pridejo na te shode pogumni možje, ki bodo liberalcem zavračali njihove ostudne laži. Vse ljudstvo do zadnje gorske kočice naj ve: da se liberalci upirajo volivni pravi- ci, ker ne puste kmetu in delavcu ni- kakih pravic. Ve naj, kaj so počeli liberalci v zadnjem deželni zboru, ko so obstru- irali proti slovenskemu kmetu. Ljudstvo katoliško naj se začne združevati v kmečkih in obrtnih zvezah ter naj deluje združeno z vsemi silami na to, da bo skoro izginila s površja nesramna liberalna banda, koje namen je ljudstvu iz- trgati vero iz srca, zato tako strastno piše v svojih listih za razporoko, za odstranitev verouka iz šole, za odpad od vere, proti gospodarskim društvom. Kdor v tem času, ko se gre zato, da dobi slovensko ljudstvo svoje pravice drži z liberalci, temu je treba puščati, ta je izdajalec kmečkega in delav- skega stanu.

Litanije za očitno službo božjo, ponatis iz novega cerkvenega molitvenika, je z dovoljenjem preč. kn. šk. ordinariata izdala in založila prodajalna „Kato- liškega tiskovnega društva“ v Ljubljani. Knjižica ima 48 strani v mali osmerki in se torej prav lahko vloži ali uveže v vsak star molitvenik in se s tem lahko prihra- nijo troški za nov molitvenik. Cena 100 komadov 9 kron, 1 iztis 10 vin. Želeti je, da bi si ljudstvo nabavilo te knjižice, da se bo konečno vendarle vpeljala toli zaže- ljena enotna molitev po cerkvah.

Kanonična vizitacija in bir- movanje v letu 1906. Letos bode kanonična vizitacija in birmovanje v nastop- nih župnijah:

I. V dekaniji Vrhnik a. Bevke, 21. aprila; Vrhnik a, 22. aprila; Podlipa 23. aprila; Polhov Gradec, 29. aprila; Črni Vrh nad Polh. Gradcem, 30. aprila, Horjul, 1. maja; Št. Jošt, 2. maja; Zaplana 3. maja; Rovte, 4. maja; Logatec, 5. in 6. maja; Borovnica, 7. maja; Preserje, 8. maja; Ra- kitna, 9. maja.

II. V dekaniji Šmarije. Šma- rije, 13. maja; Št. Jurij, 14. maja; Kopanj, 15. maja; Žalina, 16. maja; Lipoglav, 17.

maja; Polica, 18. maja; Višnja Gora, 19. 20. maja; Št. Vid pri Zatičini, 24. maja; Za- tičina, 25. maja.

III. V dekaniji Litija. Litija, 26. maja; Šmartno pri Litiji, 27. maja; Dole, 28. maja; Št. Jurij pod Kumom, 29. maja; Konjšica, 30. maja; Dobovec, 31. maja; Radeče pri Zidanem mostu, 15. julija; Svbno 16. julija.

IV. V dekaniji Kočevje. Ko- čevje, 10. junija; Alltag, 11. junija; Möscl, 12. junija.

V. V dekaniji Ribnica. Ško- cijan pri Turjaku, 15. junija; Turjak, 16. junija; Velike Lašče, 17. junija; Rob, 18. junija; Struge 28. junija; Dobropolje, 29. junija; Velike Poljane, 30. junija; Ribnica, 1. julija; Grčarice (Masern), 2. julija; Do- lenja Vas, 3. julija; Sodražica, 4. julija; Sv. Gregor, 5. julija; Gora, 6. julija; Draga, 7. julija; Loški Potok, 8. julija.

VI. V dekaniji Leskovec. Krško, 22. julija; Boštanj, 2. septembra; Studenec, 3. septembra; Sv. Duh, 4. sep- tembra; Križovo, 5. septembra; Čatež ob Savi, 6. septembra; Velika Dolina, 7. sep- tembra; Cerklje, 8. septembra; Kostanjevica, 9. septembra; Bučka, 10. septembra; Ško- cijan, 11. septembra.

VII. V dekaniji Semič. Planina (Stockendorf), 14. septembra; Semič, 15. septembra; Črnomelj, 16. septembra; Dra- gatuš, 17. septembra; Vrh, 18. septembra; Vinica, 19. septembra; Preloka, 20. septem- bra; Adlešiči, 21. septembra; Podzemelj, 22. septembra; Metlika, 23. septembra; Ra- dovica, 24. septembra; Suhor, 25. septem- bra.

VIII. V dekaniji Ljubljana. Brezovica, 24. aprila.

Čehi v Postojni. Skozi Ljubljano se je peljalo ogledat 27 Čehov postojnsko jamo. Ti so gojenci trgovske akademije iz Kraljevega Gradca.

V Kranju je umrl vpokojeni nad- učitelj g. Valentin Pirc. Pokopali so ga na veliko soboto.

Liberalno delo. Nek liberalen po- stopač je izmaknil iz Hribarjeve tiskarne v Ljubljani nek rokopis in ga nesel v „Na- rodno tiskarno.“ Tu je „nafarbal“ „Naro- dove“ urednike, da je dotični rokopis dr. L a m p e t o v. Liberalci so planili po tem rokopisu kot bi bili našli dragocen spo- minek iz pradavnih časov in brž so ga razobesili v Šešarkovo okno na vpogled. In ljubljanski liberalci kar trumoma prih- ajajo gledat ta rokopis na katerem so pri- poročeni meščanom za občinske volitve

opozicionalni kandidati. Najlepše pri vsem tem je to, da ni dr. Lampe spisal nikdar dotičnega rokopisa, a „Narod“ piše o tem že več dni in „farba“ svoje neumne backe, ti mu pa seveda vse verujejo. — Tak čenče imenujejo liberalci „narodno delo.“

Voditelji Marijinih družb kranjskih so imeli shod v sredo 18. aprila v Ljubljani. Shod je bil jako dobro obiskan. Poročala sta na shodu č. g. dekan dr. J. Kržišnik s Trnovega na No- tranjskem in č. g. župnik Janez Kalan iz Zapog. Natančneje poročilo objavi „Bo- goljub.“

Letošnji gg. novomašniki iz III. leta so: Govekar Franc iz Smljednika; Kepic Janez iz Cerkelj; Lovšin Janez iz Ribnice; Markeš Alojz iz Jesenic; Opeka Janez z Vrhnik; Rihar Janez iz Logatca; Selan Matija iz Sostrega.

Slovenska Ljudska Stranka sklicuje na nedeljo 29. t. m. velik shod v Ljubljani. Na tem shodu bodo po- ročali deželnozborni poslanci. Ker je ta shod velike važnosti, je pričako- vati, da se ga bodo volivci udeležili kar najobilnejše. Tudi z dežele, saj iz bližnjih krajev naj bi ta dan prihitelo na shod mnogo mož, da bodo povzdignili tu svoj glas za svoje pravice, katere hočejo libe- ralci teptati. Ta glas slovenskih mož mora slišati vlada gori na Dunaj. Zato na shod!

Opozarjamo cenjene dopis- nike »Domoljuba« naj pri svojih dopisih popišejo vsako drugo stran papirja in ne obe strani. Če je poročilo pisano le na eni strani lista, si stavci spis lahko raz- dele med seboj; če pa ste popisani obe strani, more ob istem času spis staviti en sam stavc. To pa je zamudno pri ogrom- nem delu v tiskarni.

Liberalna zveza z Nemci. Liberalna klika tako taji to zvezo z Nemci kakor kača noge in predbaciva naši stranki, da se je ta zvezala z Nemci, kar je popo- lnom neresnično in zlagano. Sedaj so tudi Nemci po svojih listih razglasili, da ni no- bene zveze med njimi in med pristaši „Slo- venske Ljudske Stranke“, temveč, da so še vedno zvezani z liberalci, katerim očitajo neodkritosrčnost in verolomstvo. Posebno napadajo nemški glasovi župana Hribarja, češ da bi po zadnjih aferah imel dovolj povoda, da se pohlevno poslovi od jav- nosti, ker v vsakem drugem mestu bi bil Hribar kot župan in poslanec nemogoč. S temi besedami nemškega lista o županu Hribarju se tudi mi popolnoma strinjamo.

Po zadnjih dogodljajih bi moral ljubljanski župan bolj pohlevno in ponižno nastopati nego se z ragljo proslavljati v deželni zbornici.

»Slovenski Narod« in go-riška »Soča« to sta dva najsurovejša lista, ki sta se kedaj tiskala na slovenski zemlji. Niti poulične barabe ne pišejo tako silno nizkotno in podlo nego omenjena lista. Lumpje, lopovi, sleparji, falotje, to so izrazi, katere boste našli v vsaki številki. Ne razumemo, kako morejo pošteni ljudje podpirati taka lista. Ali se ne boje, da se umažejo z njima? Proč s takimi surovimi časniki!

Liberalne laži. Da so liberalci hudobni, da grdo lažejo smo vedeli, a da se bodo drznili tako gorostasno neresnico govoriti celo v državnem zboru, nismo mislili. In vendar se je to zgodilo. Veliko neresnico je povedal v državni zbornici liberalni državni poslanec dr. Ferjančič čez našega premilostnega gospoda knezoškofa. Pritoževal se je v svojem govoru nad kranjsko duhovščino, češ da na prižnici le agitira proti liberalcem. Kot dokaz navaja letošnje pastirsko pismo našega premilostnega knezoškofa, da v njem naroča duhovščini naj agitira na prižnici. In potem je sodnijski nadsvetnik dr. Ferjančič rekel, da stoji v škofovem listu doslovno to le: Sedaj stojimo neposredno pred novo volivno postavo. Povem vam, da ste dolžni pod smrtnim grehom volitiza poslanca, katere vam bo priporočila klerikalna stranka, in ne tistih, ki pripadajo svobodomiselnim stranki. Te besede je govoril dr. Ferjančič, češ, da jih je škof ravno rako zapisal v svojem pastirskem listu. Kot dokaz za svojo zgorajšnjo trditev zoper kranjsko duhovščino je imel samo ta pastirski list, toda tudi ta podatek je do cela neresničen. V celem pastirskem listu ne najdete teh besedij, katere je liberalci Ferjančič podvrigel škofu. Vas naročnike »Domoljubove« pozivljamo za priče. Vi ste dobili kot prilogo »Domoljuba« letošnji pastirski list našega škofa. Gotovo ga imate še doma. Le preberite ga natančno od besede do besede, in v celem pismu ne boste našli tega, kar je trdil »resnicoljubni« Ferjančič. V pastirskem listu ni nikjer govora o kaki volivni agitaciji v cerkvi, še manj da jo presvitli priporoča duhovščini in, da pod smrtnim grehom ukazuje vernikom voliti naše može. Tako neresnico vedoma trdi na Dunaju liberalni poslanec proti svojemu višjemu pastirju! Ali je to značajno, se li spodobi možu, ki je dosegel nadsvetniško mesto? S takimi ljudmi se mora boriti krščansko-slovensko ljudstvo. Kdo bo še vrjel liberalcem, ki ne po-

znajo več resnice! Pripomniti moramo, da je imel dr. Ferjančič pastirski list doma, saj ga je škofijstvo poslalo tudi njemu kakor drugim liberalcem po Ljubljani.

Slovenska krščansko socialna zveza je imela 7. t. m. občni zbor ob obilni udeležbi. Na tem so poročali: predsednik dr. Krek, predsednica ženskega oddelka gospa Manfredo, blagajnik Sedmak, zapisnikar Moškerc, o kroniki dr. Aleš Ušeničnik, o knjižnici Kos, o osrednji zvezi g. Smolnikar, o petju g. Čadež, o knjigovodskem tečaju g. Podlesnik. V »Zvezi« je zastopanih 145 društev z 11.000 člani. »Zveza« je izdala tudi letos v 2000 izvodih »Društveni koledarček.« — Priredila je 30 predavanj v društvenih prostorih v Ljubljani, mnogo predavateljev pa je pošiljala celo leto v razna izobraževalna društva po deželi.

Društvo slovenskih profesorjev se bo ustanovilo v kratkem. Pravila je že potrdila vlada.

V ljubljanski škofiji je 294 župnij, en vikariat, tri stare kaplanije, 17 ekspozitur, 231 kaplanskih mest, 6 zgodnjiških mest in 34 beneficijev. Duhovnikov je bilo lansko leto 684. Redovniki ljubljanske škofije so: Cistercijani v Zatičini, Kartuzijani v Pleterjah, Frančiškani v Ljubljani, v Kamniku, Novem mestu in na Brezjah; Kapucini v Škofji Loki in Krškem; Jezuiti v Ljubljani; Lazaristi in Nemškoredniki v Ljubljani; usmiljeni bratje v Kandiji pri Novem mestu; Salezijanci na Rakovniku pri Ljubljani. Umrlo je lansko leto 25 svetnih duhovnov in 4 redovniki. Vseh katoličanov v ljubljanski škofiji je 590.697.

Slovenci v Rimu. 19. aprila je odšel v Rim poseben vlak, katerega so priredili Čehi. Njim se je pridružilo tudi nekaj Hrvatov in Slovencev. Izmed Slovencev, ki so se udeležili tega vseslovenskega romanja v večno mesto so imena: č. g. Josip Jurčič, dekan in nadžupnik v Vuzenici (Štajersko), Avguštín Šinkovec, mestni župnik, v Škofji Loki, Matej Novak župnik v Radovici, Ivan Štrajhar kaplan v Metliki, Jakob Fon, vikar v Kredu, Maks Razinger, posestnik v Kranjski gori, Helena Bregar, posestnica v vasi Konj župnije Vače pri Litiji. V Rim sta odpotovala pred prazniki gg. profesorja dr. Gruđen in dr. Levičnik iz Ljubljane.

Rujavi hrošč se bode kmalu pokazal ter objedal ozelenela drevesa. Že minolo leto so c. kr. okrajna glavarstva napovedala hrošču boj, ki pa je lani izostal, ker hroščev ni bilo. Letos pa bo treba vse storiti, da nam pogubni hrošč ne pokonča drevja.

Umivanje nog v ljubljanski stolnici. Gotovo bomo ustregli cenjenim bravcem »Domoljuba«, ako jim naznamimo imena tistih srečnih starčkov, katerim je premilostni gospod knezoškof m velik četrtlet letos umival noge: Zupan Janez z Visokega pri Šenčurju v 91 letu; Pezdir Janez z Rudnika v 91 letu, Koprivec Jernej iz Šmarja v 88 letu, Kristanec Jožef iz Srednje vasi pri Šenčurju v 86 l., Šorl Andrej z Rupe pri Kranju v 85 l., Makovec Tomaž iz Borovnice v 83 l., Kerč Tomaž iz Predoselj v 82 l., Ancelj Mihael z Dovjega v 82 l., Kastelic Andrej iz Ljubljane v 82 letu, Primec Janez iz Ljubljane 81. letu, Blažič Janez iz Postojne v 79. l., Penko Matija iz Slavine v 78. l. Izmed lanskih so umrli: Celjar Anton, Blažir Miha, Velkovrh Matej, Mrzlikar Gregor, dva sta pa obolela.

Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih je imenovala v svoji zadnji seji bivšega hišnega zdravnika zdravilišča »Alland« g. dr. Avgusta Levičnik svojim društvenim zdravnikom in mu je poverila vodstvo svojega pomožnega delovanja.

Ljubljanski volilci III. razreda, ki niso zadovoljni s sedanjim gospodarstvom na magistratu so postavili za občinske volitve svoje može, katere priporočajo in za katere pojdejo na dan volitve v boj. Ti so gg. Fran Vrhovec, kovač v Udmatu, Oražen Ivan, uradnik c. kr. kmetijske družbe, Milavec Jakob, železniški poduradnik v pokoju in posestnik in Lampret Martin gostilničar in posestnik. Liberalci so vsi zbegani radi teh kandidatur. Silno se boje opozicije na rotovžu.

Gorenjske novice. Bohinjske novice.

g **Streljali** so s topiči za velikončne praznike v Bohinju v Srednji vasi in na Bistrici, seveda z dovoljenjem c. kr. okrajnega glavarstva. Kar prevzelo nas je, ko smo po dolgem času zopet slišali slovesni, promoviti pozdrav.

g **Lepo se je izvršila slovesnost** na praznik Matere Božje 38 deklet je nanovo vsprejel č. g. kanonik Šušnik v Marijino družbo. Lep je bil pogled na dolgo vrsto deklet, ki so se v sprevedu in z zastavo pomikale proti cerkvi.

g **Izobraževalno društvo** »Savica« se je v pondeljek 16. t. m. ustanovilo v Srednji vasi. Iz Ljubljane sta v ta namen prišla gg. dr. Krek in nam priljub-

ljeni gospod kanonik Sušnik. Natančneje poročilo sledi prihodnjič.

g Kmetijsko društvo je priporočal zadnjiš nek dopisnik iz Češnjice. Pa zelo na čuden način. Nikakor ne moremo dopuščati, da bi se delala komu krivica: Ta napad — „Kmetijskemu društvu“ samo škuduje. Vsakdo ve o Češnjici in v fari, da je Ivana Vidmar — pošteno, pridno in vestno dekle, ki biva že od mladih let pri svoji teti. Za danes samo toliko — more biti pa drugič kaj več.

g Cesto so dobro popravili v Srednji vasi in jo razširili. Čas je že bil.

g Sneg je izginil po dolini. Travniki zelene, ptički se glase po dolini — po gorah pa se oglašajo divji petelini — in razburjajo lovce kri.

vesel odšel v Polo k topničarskemu polku št. 4. Na bližnjem otoku je bil na straži ter se močno prehladil. Začel je hirati. V Poli je bil tri tedne v bolnici; nato še v Ljubljani. A ker se bolezen ni le zboljšala, ampak postajala neozdravljiva, poslali so siromaka v spremstvu enega sanitetnega vojaka domov. Doma ni bil dolgo časa. Prezgodaj je moral v grob. Za uboge starše je to velik udarec, in to tem bolj, ker je bil mladenič ubogljiv in delaven. Upanje, da jih bo v starih letih podpiral, splavalo jim je povodi. Sin je žrtva — za domovino. Vojno predstojništvo nakazalo mu je pač malo penzijo, a prepozno. Ko je prišlo obvestilo o penziji, bil je že v grobu. Morda bodo nekaj odškodnine za sina milostnim potom prejeli vendar starši.

Vezuv bruha.

g Ponarejaleo denarja. Franc Cerkovnik, bajtar na Kamnjah, je bil odpeljan v zapor, ker se je dokazalo, da je ponarejal dvajsetice in baje tudi krone. Krojaški učenec Jakob Kemperle je namreč prišel v trgovino g. Budkoviča nekaj stvari nakupit. Med dobrim denarjem je imel tudi ponarejeno dvajsetico. Seveda zanjo deček ni vedel. Trгоvec je ponarejeni denar takoj spoznal in obvestil žandarmerijo. Postajevođa g. Rupnik je takoj začel poizvedovati po ponarejalcu. Kmalu je bil na sledu Francetu Cerkovniku. Pri njem so našli tudi orodje za to prepovedano obrt. V dveh trgovinah je bil, v kolikor je znano do sedaj, razpečan ponarejen denar.

g Smrtna kosa. 27. marca zakopali smo Janeza Dobravca iz Nemškega Rovta. Blagi mladenič je bil lansko leto potrjen k vojakom. V jesen je še zdrav in

Iz medvodske občine.

g Volitev župana bo v Medvodah prihodnji četrtek dne 19. aprila.

g Grmekov apostelj Janez Krek po domače pa Lužar, je napisal dolg pastirski list v „Gorenjca“, v katerem očitno priznava, da je odstopil od „Slov. Ljudske Stranke“. Zakaj ni Lužar tega povedal že pred volitvami? Mislil je, da bo dobil več ljudi na svojo stran, da bo pri volitvah z Grmekom zmagal, toda naši ljudje so Lužarja kmalu spregledali in mu po večini niso šli na lim.

g Čez duhovsko komando se jezi Lužar, to pa zavoljo tega, ker ljudje pri zadnjih občinskih volitvah niso hoteli pod liberalno Grmekovo komando, in ker so spoznali, da je tudi Lužarjeva komanda liberalna.

g Lužar očita duhovnikom, da nimajo dela. Duhovniki seveda ne bodo šli na Gonte Lužarju orat in listje grabit, med tem ko se on po Ločnici potepa in ljudje z liberalno gnojnico „farba“. Po svojem stanu in poklicu ima pa dandanes vsak vesten duhovnik dela dovolj in mnogokrat še preveč. Kdor jih hoče učiti pridnosti mora biti sam dosti bolj priden kot Lužar katerega gospodarstvo naj „Kmetovalca“ v prihodnji številki popiše kot vzgled, kako se ne sme gospodariti.

g Po farovski pečenki in sladkem vincu se toži Lužarju tako, da še v „Gorenjcu“ ne more o tem molčati, in pravi, da bi si to rad privoščil pri vsaki priliki. Mi to Lužarju radi verjamemo, samo mislimo, da ne bodo v nobenem župnišču tako neumni, da bi mu s takimi stvarmi stregli.

g Pri kateri stranki je zdaj Lužar? Pri liberalni, pri stranki ljudskih sleparjev, katera kmetom noče privoščiti razširjenja volivne pravice.

g Stirnajst dni zapora je dobil Lužar, ker je zabavljajl čez žandarje v Medvodah, ki tudi niso hoteli iti pod njegovo komando. V zaporu naj Lužar preišljuje, koliko bi bilo boljše zanj, ko bi se ne bil vtikal v liberalno politiko, ter rajši skrbel za svoje gospodarstvo, katero nima kmalu para, v kljub temu, da je on že 16 let član kmetijske družbe in dobiva „Kmetovalca“.

g V kratkem bo Lužar obogatel. On pravi, da denar, ki ga je dosedaj dajal za škofove zavode, za ofre, za razne druge dobre namene, za ofer raznim duhovnikom, za popravo župnišča in kaplanije itd., da bo ta denar porabil za zboljšanje svojega gospodarstva in za svojih otrok vzgojo. Če bo on res to porabil za svoje otroke, je prav; potrebni so kol malokateri drugi. Toda bojimo se, da bo Lužar ta denar „zafačkal“ tako, da se to ne bo poznalo ne njegovim otrokom in ne njegovemu gospodarstvu, o katerem se itak pripoveduje, da je v resnici Lužarjevo samo po imenu. Nobeno drevo ne zraste do neba, in tudi Lužarjeve liberalne prevzetnosti bo kmalu konec.

Iz kamniškega okroja.

g V ponedeljek po Veliki noči smo imeli potresno procesijo iz farne cerkve v samostansko. Kamniški sokol je seveda pred procesijo odpihal v Radomlje.

g Zadnjič smo že namignili, da so pričeli nekateri liberalni tički v Kamniku zopet iztegovati svoje krempeljčke. Tako se je iskal najnovejši privesek liberalne klike o proda znanega nožarja Korschierja podpise pri liberalnih trgovcih

proti enemu najuglednejših meščanov in trgovcev, dasiravno se mu je preje vedno kazal najboljšega prijatelja. Radovedni smo, kaj pravi k temu g. Kummer.

g **Nezaupnico je podpisal** neki trgovec, ki niti vedel ni, kaj podpiše. Pisava nezaupnice nam je znana, če tudi je nekoliko spremenjena.

g **Kamniška gospoda** je šla na korajžo klicat v Domžale, vsled česar mora prirejati sedaj neprijetne obiske pri sodnji.

g **Župan dr. Kraut** še vedno ni razglasil potrjenje zadnje izvoljenih odborikov meščanske korporacije. Res srečna občina, ki ima tako zaspanega župana.

g **Kakor se govori**, se je za zgoraj omenjeno nezaupnico posebno ogreval trgovec Hajek. Na to opozarjamo uršulinski samostan v Mekinjah.

Iz drugih krajev Gorenjske.

g **Iz Žabnice.** Na Šutni je 9. t. m. utonil v apneni jami 1½letni otrok kajzarja Petra Jenko. — Isti dan je gorelo p. d. pri Štefančku pri sv. Duhu. Pogorelo mu je gospodarsko poslopje, več orodja in streha hiše. Bil je zavarovan. Zažgal je sosedov otrok. Pozor na otroke!

g **St. Vid nad Ljubljano.** Hranilnico in posojilnico že imamo. Na praznik sv. Jožefa je tukajšnja čitalnica priredila javno predavanje o posojilnici. Dr. Lampč je popisaval s številkami naraščanje intubuliranega dolga v naši državi, ki znaša zdaj že do deset milijard kron. Ta velikanska obremenitev nepremične posesti je velika socialna nevarnost za kmetijski stan. Kapitalistično gospodarstvo uničuje malega posestnika in tira ljudstvo v pogubo. Potrebna je samopomoč, ki se najbolje izvršuje zdaj po kreditnih zavodih, ki so popolna last ljudstva samega, in take so posojilnice po Rajfajznovem zistemu. — Tajnik „Zadružne zveze“, Lovro Pogačnik je nato razlagal o podrobnostih organizacije in pravila posojilnice ter pomen in potrebo zveze, ki skrbi za denarno izravnavo in za revizijo zadrug. — Kaplan Zabret je pojasnil poslušalcem, kako bo poslovala hranilnica in posojilnica v Št. Vidu. Naznanil je sklepe prvega načelstva, kojega člani so že vložili na sodnijo prošnjo za registracijo te nove denarne zadruge. Člani prvega načelstva so: Načelnik: Valentin Cirman, Št. Vid; odborniki: Simon Juvan, Št. Vid, Franc Erjavec, Vižmarje, Valentin Mrak, Starežiče, Ivan Bergant, Dravljje, Jan. Zavašnik, Glinca in Val. Zabret, Št. Vid. — Člani hranilnice in posojilnice so takoj nato imeli o b č e n z b o r, na katerem so bili izvoljeni v nadzorstvo: Albert Vodnik iz Podutika, Andrej Kregar iz Vižmarij, Alojzij Kunavar iz Dravelj, Gregor Istenič iz Mednega in Vid Merhar iz Guncelj.

Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu ima svojo pisarno v kaplaniji. Vloge sprejema po 4½/0 od vsakega, naj bo odkoderkoli, posojila daje na intubulacijo po 5/0, na osebnem poroštvo pa po 5½% in sicer le zadružnikom, ki plačajo delež v znesku 4 krome in stanujejo v župnijah Št. Vid, Šmartno pod Šmarno goro in Ježica. — C. kr. deželna kot trgovska sodnija je z odlokom z dne 2. aprila potrdila pravila hranilnice in posojilnice, ki je takoj na cvetno nedeljo, dne 8. aprila začela poslovati in bo odslej poslovala vsako nedeljo popoldne od 3.—5. ure in vsako sredo dopoldne od 8. 12. ure.

g **Čitalnica** priredi na belo nedeljo javno predavanje: „Demokratske težnje in krščanska načela.“ Predava g. A. Erjavec, bogoslovec.

g **Iz Šenčurja pri Kranju.** Pri nas stoji zdaj zopet občinske volitve pred vrati. Dolgo časa so se odlašale, a zdaj, ko se je liberalna stranka, takozvana gornja stranka, dobro pripravila, so zopet razpisane. Dosedanji odbor je bil popolnoma liberalen. V njem je bila ena tretjina samih krčmarjev. V krčmah se pa ravno najbolj zabavlja čez cerkev in duhovnike. Zato je umljivo, da so g. župnika vrgli iz odbora. Vendar bi pa v naši občini najlažje prišla naša stranka na površje. Ravno zdaj je prilika, da padejo liberalci. Spominjajte se dragi občani, kako je bilo pri zadnjih volitvah. Kako sta en odbornik in županov sin psovala tedanjega našega g. kapelana! Nikar se torej ne oklepajte takih mož! Kar vas je zavednih krščanskih mož, nikar ne volite z liberalci, nikar jih ne podpirajte! Z lažmi agitirajo, po lažeh jih bote spoznali. Če se vi ne brigate zanje, morajo sami ob sebi propasti. Ne bojte se zamere zlobnih liberalcev. Delajte tako pridno, kakor delajo oni, in gotovo bo zmaga na naši strani. Pa tudi vsak posameznik se mora zavedati, da je njegova dolžnost, da voli poštene krščanske može in da ne stoji liberalcem na strani. Pridite vsi pogumno na volišče, nobeden ne sme izostati! Proč z liberalci, proč z lažjo!

g **Iz Stare Oselce.** Na dopis pod tem imenom smo prejeli sledeči »popravek« in »preklic« in oboje priobčujemo: Popravek: 1. Ni res, da jaz vozim preležano, nič vredno blago po hišah na Gorjanskih Platišah in res je marveč, da prodajam le pošteno blago. 2. Ni res, da ljudi prav nesramno ogoljufam in res je marveč, da še nikogar nisem ogoljufal. 3. Ni res, da je po mojem reku neka liberalna hiša na Trati veliko bolj poštena, kakor vsak farovž na Kranjskem. 4. Ni res, da udriham čez duhovne in cerkev, da pravim da ni pekla in če je, je samo za farje in da govorim, da to in ono, posebno kjer so kaka dekleta, ni greh. Nadalje ni res, da pravim, da je vnebovpijoči greh voziti duhovna in da vsak konj crkne, ki vozi duhovna; res pa je marveč, da se nikdar še nisem vtilak v domačo politiko, da nikdar in nikjer nisem zabavljal čez duhovščino ali pa sploh kaj pohujšljivega govoril. 5. Ni res, da sem »ameriški milijonar« in da grizem kinete v roke ali pa v prst; res pa je, da sem pošten posestnik in trgovec in da je vse, kar mi očita uvodoma navedeni dejs grda neresnica. Jernej Sturm p. d. P. l. a. s. v. Gorenji vasi. — Preklic: Jaz spodaj podpisani preklicujem in obžalujem vse surove in razžaljive besede, katere sem govoril od č. g. župnika I. Soukupa v Stari Oselci zaradi dopisa v 12. številki »Domoljuba«. Tem potom izjav-

ljam, da sem to govoril le iz surovosti in lahkomišljenosti, in da so vse moje besede lažnjive, izmišljene in mu pripoznavam čast kakoršno kot duhovnik gotovo zasluži. Jernej Sturm, trgovec, Gorenja vas, 31. marca 1906.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

d **Veliko polajšavo** je milostno podelila čveterica liberalnih učiteljev. Oni namreč inštalirajo župnike in sicer v Turjaku in morda tudi v Škocijanu. To bo posebno duhovnikom ribniške in kočevske dekanije, ker jim bo dober kos pota prihranjenega do škofa, kamor so morali dozdej hoditi k inštalaciji. Morda bodo pa ti novi inštalatorji še kaj najraje na dom hodili inštalirat, kar v klet in kuhinjo.

d **Posebno imenitno** se zdi liberalcem pisati duhovnikom, ako jim ti niso všeč. Toda naj si ne domišljujejo, da so s tem duhovnika dejali v žakelj, ravno nasprotno, spoznajo iz takih pisem liberalno mišljenje in liberalno — nespamet. Gotovo bi marsikaterega liberalca bilo sram do ušes, ko bi prišla na dan pisma liberalcev, ki za spomin leže po miznicah liberalcev.

d **Blagoslovljenje velikonočnih jedil** se je prenestilo v naših krajih iz hiš strupenih liberalcev v hiše krščanskih mož. To sila peče liberalnega gospodarja, pa je popolno v redu. Čemu naj duhovnik in cerkev pred vsemi v vasi odlikuje svojega najhujšega nasprotnika! Svojo dolžnost bodo duhovniki vedno radi vršili napram vsakemu, toda odlikovali pa le prave krščanske može in hiše.

Belokranjske novice.

d **Iz Bele krajine** se nam piše: V okolici Dragatuša je hodil nek liberalen agent, ki je nesramno lagal čez slovensko „V z a j e m n o z a v a r o v a l n i c o“ v Ljubljani, češ, da ima glavnice samo 2000 kron. Ne poslušajte, dragi rojaki, liberalnih hujskačev, temveč oklenite se s popolnim zaupanjem naše domače zavarovalnice, ki tako lepo napreduje in ob času požara tako točno in dobro plačuje, kakor nobena druga zavarovalnica.

d **Iz belokranjskih Poljan.** Odkar se je klatil jetičavi pomožni učiteljček Božič, končavši v prvi polovici meseca decembra svojo vzgojevalno modrost na starotrški šoli, okoli Ljubljane, in niso poslane šolske oblasti tega fantka razširjevat liberalstvo v Velesovo, ni bilo par mesecev nobenega dopisa v „Narodu“ od tu. Komaj pa je prisopihalo to revšče v zadnjem času semdoli k starotrškemu „adjuktu“ iskat si sveta, že je smrdljivo „Narod“ na tilsnjl mej brzovjkami sledeče: „Nepopust-

ljivo dalje! Nele kar mora, kar more to mož je storiti dolžan. Pereat Žlindra! Abzug Schwarz! — Starotrški naprednjaki". Ker taje tukajšnji možje, da bi bili podpisali to brzojavko in tudi da bi pooblastili koga za podpis, je brezdvomno Božič na povratku skozi Ljubljano zanesel to jajce v „Narod“. V nekem oziru ima pa prav ta lučnjak, da kliče: nepopustljivo dalje! Tisti starotrški naprednjaki, kateri so osredotočeni v krivonošem cerkvenem ključarju, naj le zahtevajo „nepopustljivo“, da je Božič dolžan kot mož nele poplačati svojih dolgov, kar mora, ampak kar more. Druga brzojavka, katero je poslalo pa županstvo občine — Stari trg, okraj Črnomelj se glasi:

„Na sijajno zmago obstrukcije narodno-naprednih poslancev, kliče podpisano županstvo: živela svobodomiselnost, pereat tiranstvo“. Zelenemu Petričku v odgovor le sledeče: ali se on ne spominja več, kako je dal po učitelju Grossu v „Narod“, da „klerikalna obstrukcija žre“; ali liberalna ne? Čemu ne da oklicati pred cerkvijo, da je požrla liberalna obstrukcija vodovod? Skupno z Božičem kliče „pereat Žlindra?“ Ali se ni mar dr. Šusteršič najbolj pote goval za krošnjarje, — od katerih žuljev živi tudi Petriček, — v nasprotju z poslanci mest, ki so hoteli krošnjarje kar uničiti? Sedaj pa gre v ogenj za mestne škricе, katerim bi najbolj bilo v hasek, da državo ohranjajoči kmečki stan ne zadobi moč v deželi po svojih zastopnikih! Kmetje! vi ste pri zadnjih občinskih volitvah preskrbeli temu človeku mesto odbornika v drugem razredu — ali imate v sebi še mrvice stanovskega ponosa, da se ne bode te dali voditi sladkim besedam tako sovražnemu nasprotniku vaših pravic? Starotržani! vi pravite, da nimate nič proti veri, kako zamorete podpirati ljudi, ki pošiljajo brzojavke oni stranki, katera je zapisala najhujši boj na svojo zastavo proti krščanstvu?! Razsodnim možem za danes toliko v premislek, ženam pa naj le kliče po poljansko Petriček: „Vrag ti v materi, ti ne znaš nič!“

Iz litijskega okraja.

d Zagorje ob Savi. Občinske volitve se bližajo. Razpložen je bil imenik volilcev za občinski zastop. Občina dobi sedaj 18 odbornikov, ker je število volilcev naraslo na 300. — G. učitelj M. Pelko pojde po Veliki noči izpopolnit svoje znanje še za obrtne šole. Nادمestoval ga bo do konca leta upokojeni učitelj g. Josip Čerin.

d Janče. Marija Ulčar, podomače Lazanica iz Vnanjarjev 35 let stara, vdova s peterimi otroci, je živela že dlje časa v koruznem zakonu z vdovcem Prožek, železniškim delavcem na Lazih. To pa ni bilo vseh 20letnemu Francetu Bratun, Brdarjevemu iz Vnanjarjev, ki bi tudi rad to vdovico. Ko sta ta vdova in Prožek prišla 26. marca iz sejma iz Litije domov, se je sklenil Franc Bratun maščevati; vzel je puško in dvakrat ustrelil na Prožka, a ga ni zadela ena strel je šel mimo

ušes, šreteljne so našli v steni. Orožniki so sicer vzeli Franceta Bratun, a ljudje zamerijo bolj vdovi, ki jo še sedaj pamet ne sreča.

d Prežganje. Pretečeni teden je šlo 10 fantov in mož v Ameriko. Nekaterim je pri agentu v Baselu denarja zmanjkalo, morali so ponj domov brzojaviti. Morda jih je agent opeharil, kar ni čuda, če pomislimo, koliko teh ljudi je, ki na vse mogoče načine ljudi v Ameriko spravljajo. Potem ne mare biti vse pošteno, to se razume, doma pa še za drag denar ni delavca za dobiti. — Denver, Colorado, Franc Cekar iz Vel. Trebeljevega, ki je bil tri leta tam. Menda je tam in tukaj pustil dolg.

d Besnica pri Javoru. Letos so prašiči izredno dragi, zato je huda, če kmetu svinja zboli in pogine. Vidimo pa semtertja, da kak okoliški mesar na pol živo žival pelje domov. Ne vemo čemu jo rabi. Nikakor ne mislimo, da bi prišla v Ljubljani na trg, saj je tam v tej zadevi najlepši red. Mi pa samo pravimo: napol cerknjeno žival naj vzame konjederec, ne pa mesar.

d Stanga. Deželni šolski svet je na pritožbo občinskega odbora občine Trebeljevo razveljavil odlok okrajnega šolskega sveta, v kojem je bilo ukazano, da se mora 25% doklado pobirati za šolo, če ne zlepa, pa z grdo. Zato vse ne bo nič iz tega, vršile se bodo nove obravnave. Pa upamo, da do nasilnega naklada ne bo prišlo, saj smo vendar v domači državi. In če se smejo liberalci v deželnem zboru puntati na najbolj fantovski način proti vladi, pa naj ne bi smel ubogi kmet svoje povedati, kedar ve, da je v pravici?!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Crnomlja se nam poroča, da je č. g. Mihael Zevnik, ki je jako vspešno in mnogostransko deloval kot kaplan v tej župniji, se preselil na novo službo. Zlasti mladeniška Marjina družba vnetega gospoda pogreša.

d Catež pod Zaplalom. Na cvetno nedeljo je bila blagoslovljena krasna nova zastava dekliške Marijine družbe; dekleta so same nabrale za to ves potreben denar. Čast jim! — Farna cerkev sv. Mihaela bo dobila v kratkem nov veliki oltar in obhajilno mizo.

d Iz Želimelj. Dragi »Domoljub«, poročal si ob svojem času, da si v skrbeh ako postaneš tednik kaj počnejo tvoji naročniki. Toda mislim da smo s teboj vsi zadovoljni, akoravno plačamo vsak 3 kronce, ker prihajaš k nam vsak teden. Mi imamo ob nedeljah opoldne čas, zato radi pogledamo, kakšne novice nam prineseš iz Dunaja, Ogrskega in od drugod. Tudi iz Želimelj si parkrat poročal. Začeli smo se tudi pri nas gibati, saj nas je pa tudi veliko. Imamo namreč tri podobčine: Želimisko, golško in zapotoško, 9 vasi in nad 1300 duš. Mnogi naši so bili dosedaj v Ameriki, zdaj so se pa nekateri vrnili domov. Kdor ni prišel s praznim žepom, tudi ni prišel s prazno glavo. Tu se prav lepo vidi v izobraževalnem društvu, ki smo ga letošnjo zimo ustanovili, saj smo ga bili pa tudi potrebni, da ne zaostanemo od drugih, ker smo tako blizu Ljubljane. Kakor vse kaže, je upati da bo društvo prav dobro napredovalo. Da bi se le v vsaki podobčini prav kmalo ustanovilo zase takó društvo, v katerem bi se skupno kaj koristnega pogovorili o domačih in občinskih zadevah, kjer je več glav, je tudi več misli. Za napredek v društvu gre pa vsa čast in hvala gospodu župniku v Želimljah, ki so se potrudili, da so dali vsem lep zgled, ko so prvi v našem kraju ustanovili društvo. Zato

jim bomo vedno hvaležni. Dne 7. t. m. je iz zvonika naznanil jutraj mali zvon, da je smrtna kosa pokosila našega župana, ki je bil komaj pred letom izvoljen. Mož je že več časa bolehal, težal je pa malo časa. Bil je izgleden gospodar, ki je zapustil lepo posestvo in več tisočakov otrokom. Naj mu bo hladna zemljica! — Novega župana je poiskal, kakor čujemo g. gozdni nadzornik, v osebi nekega krčmarja. Toda ljudje niso nikakor z njim zadovoljni. Komandirati se volilci ne bodo pustili nikomur. § 22. občinskega reda določa, da če se izprazni stol županov ali kakega svetovavca pred koncem treh let, mora občinski odbor v 14 dneh novega izvoliti. Upamo, da bodo volilci storili svojo dolžnost in izvolili moža, kateremu zaupajo in se ne bodo ozirali na nikogar, če je to gotovim osebam všeč ali ne.

Notranjske novice.

Iz vipavske doline.

n Gromenje smo slišali na Vipavskem veliki petek popoldne okoli tretje ure. Gromelo je za gorami ob severo vzhod. strani naše doline. Do nas nevihta ni prišla, odšla je najbrž proti Ljubljani. Pri nas so zdaj lepi in gorki dnovi, vse drevje je v cvetji, kakor bi bilo potreseno z snegom. Bog nas obvaruj nesreč, imeli bomo veselo in bogato jesen.

n Se enkrat občinske volitve na Slapu. Zadnje občinske volitve na Slapu so bile meseca oktobra leta 1902. To vsi slapenski volivci lahko potrdimo, razvidi se pa to lahko tudi iz volivnega zapisnika, ako ni morda slučajno padla na njegovo letnico kaplja — tinte. Vsi letošnji koledarji, pa tudi Blasnikova pratka — kažejo, da smo sedaj v l. 1906. Vse računice vseh ljudskih šol in vse računske knjige srednjih in visokih šol pa pravijo, da je moralo od oktobra 1902. do konec aprila l. 1906. preteči že tri leta in pol. In vendar ni o razpisu novih volitev ne duha ne sluha, čeprav je tudi že volivni imenik sestavil vipavski davčni adjunkt Boltavzar. Slapenski liberalci bajé pravijo, da novih volitev ne bo, dokler bo na Slapu dišalo po — misijonu. Ali so morda tudi gospodje tam gori v Postojni tega mnenja?

n Čudno postopanje o. kr. okrajnega glavarstva. V mescu aprilu je dobilo neko županstvo na Vipavskem od c. kr. okraj. glavarstva v Postojni dopis zavit v „Slov. Narod“. Pripomnimo, da je dotični župan zvest pristaš „Slovenske Ljud. Stranke“. V dotičnem „Narodovem“ zavitku pa neka brezverno-liberalna surovina prav grdo napada krščanski zakon in se ujeda nad volivno reformo. Prašamo gospoda tam gori v Postojni: Ali se je to zgodilo namenoma? Če se je to zgodilo namenoma, potem so si pa imenovani gospodje izbrali zelo klavern način, da bi begali naše dobro in verno kmetovsko ljud-

stvo. Kaj res menijo, da si bodo na tak način vzgojili naše župane za apostole „proste ljubezni“? Pa tudi neki župni urad na Vipavskem je dobil svoj čas dopis zavrit v „Narod“, v katerem se ostudno napadata knezoškofijski kancelar in pa dr. Šusteršič. Zavitek se še hrani in je na zahtevo na razpolago. Prašamo, kaj ni tako ravnanje skrajno žaljivo in netaktno, da se ne poslužimo ojestrejšega izraza?!

n Reorganizacija pri glavi in nogah. Zadnjič je sklenil liberalni ljubljanski štab, da se bo reorganiziral pri glavi in nogah. Tako so namreč obljubili na svojem shodu. O trebuhu niso govorili, da bi ga reorganizirali, kajti ta je še dobro funkcijoniral, zlasti trebuh dr. Tavčarja. Torej, ko se uredi liberalni „ferštandskosten“, da bo zopet zmožen pametno misliti in ko se noge uredé, da ne bodo hodile več rakovo pot — in to se zgodi v kratkem, do jeseni gotovo —, potem pa gorjé ti, dr. Šusteršič, nič več ne boš „izdajal“ Slovencev. V jeseni torej zasine zlata doba za vse Slovence, tudi za koroške in štajarske, kajti vse bodo rešili „reorganizirani“ liberalni vitezi. Samo, če bo res!

n Liberalna obštrukcija. Dne 30. junija l. 1902. si je dal „Slov. Narod“ brzojaviti z Dunaja, kako sodijo ondi o obštrukciji katol. narod. poslancev v kranjskem deželnem zboru. Danes po skoraj štirih letih priobčimo to brzojavko na tem mestu, samo imena bomo malo spremenili, pa bo popolnoma primerna našemu sedanjemu času: „Obštrukcija ni nastala iz narodnih nasprotstev, nego je le posledica osebnega štreberstva liberalnih kričačev v prvi vrsti župana Hribarja in dr. Tavčarja. Sploh je treba konstatirati, da vse avstrijsko časopisje, nemško kakor slovansko, liberalno in klerikalno obsoja Hribarjev in Tavčarjev nastop. Posebno ojstro je to storila socialno demokratiška „Arbeiter-Zeitung“ in pa vodja socialne demokracije dr. Adler“. Kdo bi si bil mislil, da bomo tako kmalu zamogli udariti liberalne komedijante z njihovim lastni loparjem po zobeh!

n Vipavska železnica. Na cvetno nedeljo se je vršil v Vipavi shod, na katerem so bile zastopane vse vipavske občine. Na shodu sta poročala poslanca Ivan Božič in dr. Žitnik. Šlo se je na shodu, kako naj se zagotovi podaljšanje vipavske železnice od Ajdovščine do Št. Vida. Vsastvar je v dobrem tiru, zlasti raditega, ker se tudi vojno ministristvo zanima za to progó. Vse vipavske občine so se izkazale kot jako radodarne tako, da je denar, katerega prispevajo občine že zagotovljen. Največ delnic sta podpisali občini Št. Vid in Vipava, ki sta pri celem podjetju tudi najbolj interesirani. Občina Vipava je podpisala 21 delnic po 400

kron. Zlasti pa moramo pohvaliti budanjsko in vrhpoljsko občino, ki sta podpisali veliko, čeprav sta imeli v zadnjih letih ogromno stroškov bodisi za cerkev in tudi za novo šolo. Vipavski posojilnici pa sta obljubili dati vsaka po 10 tisoč kron. Ako bo tudi deželni odbor posnemal vipavske občine v radodarnosti, potem lahko rečemo, da bo kmalu piskal lukamatija mimo vipavskega trga. V sredo po veliki noči se vrši politični obhod, naročen od samega ministrstva. Za železnico je vse navdušeno in to je čisto umevno, kajti vipavska dolina brez železnice nima prihodnosti. Lepa prihodnost pa jo čaka, ako se železnica kmalu zgradi in pa tudi podaljša do Postojne ali se kako drugače zveže s kako glavno progó. Kar se tiče kolodvora v Vipavi je splošna želja, naj bi ne bil onkraj pokopališča, ampak sredi vipavskega trga na zemljišču grofa Lanthierija, ki je rad pripravljen odstopiti imenovani svet za kolodvor. Ko bi bil kolodvor onkraj pokopališča, bil bi preveč oddaljen in ob enem izpostavljen najhujši burji. Nekateri pa so mnenja, naj bi špital porabili za kolodvor. Toda nekateri hudomušneži temu odločno oporekajo, češ, da bi tudi lukamatija gotovo dobil naduho. Pa naj bo že kakor hoče, veseli smo pa vendar le prav zelo, da se pri nas naseli lukamatija. Z veseljem ga bomo pozdravili, čeprav bi bil v začetku še malo nadušljiv, pa bo okreval v zdravem vipavskem zraku

n Čujte! Čujte! Bila je in je še občina, v kateri je župan gostilničar in gostilničarji so tudi občinski svetniki. Prišlo pa je na uho c. kr. okrajnemu glavarstvu — naznanila je žandarmerija — da župan-gostilničar in svetniki-gostilničarji ne vedo ali bolje nočejo vedeti, kdaj bje policijska ura. In prišel je vihar od glavarstva nad županstvo. Glavarstvo je strogo tirjalo, naj se krivci kaznujejo in naj se potem tudi poroča glavarstvu, kakšno kaznen je diktiralo županstvo onim, ki se ne spoznajo na policijsko uro. In županstvo je odgovorilo: Ukaz c. kr. okrajnega glavarstva se je izvršil. Občinski svetniki-gostilničarji so bili kaznovani vsak po 10 K; županu-gostilničarju pa se je dal strog ukor. Kaj ne, lepi varih! postave! In takih varihov postave se tudi na Vipavskem ne manjka. Oko postave, kje si? Ali spiš ali pa samo dremleš? Sploh pa ni kmalu večje bedarije, kakor postaviti liberalnega gostilničarja za župana. Tak ne bo skrbel za red in za nočni mir v občini, njegova glavna skrb bo, kako bo varneje pred stočil svoje vino. In če se bo to še dalje praviciralo, se bodo kmalu ustavile vse policijske ure, katerih niti okrajno glavarstvo ne bo moglo več naviti. Torej oblasti, pozor na župane-gostilničarje in na gostilničarske svetnike!

n iz Crnega Vrha nad Idrijo. Redek slučaj. Pri A. Lampetu (po domače pri „Gromu“) v Lomeh, občina Črn. Vrh, sta 8. aprila umrli kar dve ženski, obe prevideni s sv. zakramenti za umirajoče. Doživeli sta visoko starost: Jera Rupnik 75 let, Helena Žegon pa 81 let. Živeli sta mnogo kot najboljši prijateljici. Bog daj, da bi tudi nebeško veselje skupaj uživali. N. v m. p.!

n V St. Petru nabirajo za nov velik altar, ker stari je res zaslužil, da gre v zasluženi pokoj. Ko se je ustanovila duhovnija l. 1780 so ga napravili lesenega, tako da služi sedaj že okrog 126 let. Napraviti nameravajo kamenitega in tudi lepega, ako bo dovolj pripomočkov. — V lep vzgled požrtvovalnosti domačim duhovnjanom so domačini, ki bivajo sedaj v Ameriki. Tako je nabral Frančišek Vodopivec, doma v Petelinjah, v Springfieldu — 51 kron, Elija Pavlovic, tudi iz Petelin, pa v Clevelandu — 110 kron.

n Na belo nedeljo popoldne ob štirih bo nam g. državni in deželni poslanec dr. Žitnik povedal, kako se je kaj godilo in kaj se je vse sklenilo v državnem zboru. Poprosili ga bomo tudi, da bo katero povedal o našem deželnem zboru, posebno o liberalcih, ki tako spoštujejo priprostega kmeta, da mu še drobtinice kake dobrote ne privoščijo. Shod bo v posojilnični hiši. Pridite možje v obilnem številu tudi iz sosednjih vasi!

Drobtine.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh. V francoskem mestu Marzeltu je živel črevljar, ki je imel jako mnogo dela. Nekega dne mu prinese služkinja zelo imenitne rodbine črevlje v popravq. No, mojster, zopet sem tu, mu reče, prinesla sem vam te črevlje, da jih popravite. Naša gospoda jako veliko podplatov raztrga. Toda kaj bi tožila, saj tudi vi črevljarji molite za vsakdanji kruh. — Kaj, odvrne osorno črevljar, jaz naj bi molil za vsakdanji kruh. Zaslužim ga brez molitve. — Služkinja se je čudila temu odgovoru in je molče odšla. — Črevljar je ob prostih urah prebiral jako marljivo razne liberalne brezverske liste, ki polagoma iztrgajo vero iz srca in zato je pogosto povdarjal, da marljivemu človeku ni treba moliti in prositi Boga. — Dve leti potem dogodku je obolel črevljar. Sušiti se mu je jelo grlo in z največjo težavo je mogel povžiti le tekočine, kruha ni mogel zavživati. Deset dnij je ležal hudo bolan in vil obupno roke. „Dovolj kruha imam, toda uživati ga ne morem“, je zdihoval. Otrokóm, ki so stali žalostni okrog njegove postelje je ponavljal:

Otroci, mislite na me; Bog se ne da zasramovati. Ne pozabite nikdar očenaševe prošnje: Daj nam danes naš vsakdanji kruh! Mož je umrl lakote, tudi nebeškega kruha, sv. popotnice ni mogel prejeti.

Samoumor pri telefonu. Tragična usoda, telefonično prisostovati pri smrti svojega zaročenca, je doletela mlado in lepo Američanko Miss Bessi Buchanan. Stanovala je v Indianapolisu in od tam telefonirala svojemu zaročencu, ki je bil oddaljen približno 50 angleških milj. Zenin je pravil po telefonu nevesti o pripravah za svatbo in — kakor je to med takimi ljudmi navada — jo dražil z mnogoštevilnimi opazkami. Nevesta mu je nato v šali odgovorila sledeče: »Jaz te sploh ne maram poročiti, ti hudi mož!« In nato je končala pogovor s kratkim »Z Bogom!« kmalu pa je čula močen pok. Prestrašila se je mahoma, klicala po telefonu, a odgovarjal ni nihče. Potem je telefonirala prijatelju svojega zaročenca in ga prosila, naj stopi v njegovo stanovanje. Ta je to storil in našel ženina mrtvega na divanu. Besede nevestine so ga tako globoko zadele, da se je na mestu ustrelil.

Otroke odpeljejo neznan zločinci po Budimpešti. Tozadevnih pritožb je došlo na policijo v enem dnevu pet. Policija se trudi, da pride zlikovcem na sled.

Smrt pri igri. V nekem berlinskem predmestju so se igrali otroci razbojnice in orožnike. Eden izmed otrok je nosil s sabo kot orožnik tudi očetovo puško in pomeril z njo na nekega drugega otroka rodbine Spaun. Puška se je sprožila in deček Spaun je bil na mestu mrtev.

Bogati novinar Edmond Magnier, ki je osnoval list »Evenement«, in si prislužil z njim veliko denarja, je umrl in živel vedno v denarnih neprilikah. Svoječasno je stanoval v palači, od katere je plačeval 37.000 frankov letne najemnine. V Provenci si je sezidal razkošno vilo, kjer je stal samo neki kamin 100 tisoč frankov. Poleg tega je imel dvoje krasnih kočij, šest krasnih konj, a je vseeno vedno živel v denarnih stiskah. L. 1895 je bil obsojen na šest mesecev radi bankerota. V zadnjem času se je dvobojeval z nekim markizom. Med dvobojem je skočil za neko drevo, mahal od tam s sabljo okoli sebe in se tako branil pred svojim nasprotnikom.

Angleške vojne ladje. Angleška ima 45 linijskih ladij, 35 oklopnih, 28 zavarovalnih in 23 nezavarovanih križark, 8 opazovalnih ladij, 17 topničark, 142 rušilcev, 79 torpedovk in 17 podmorskih čolnov.

Vežuv.

Stari ognjenik Vežuv zopet bruha razbeljeno lavo, žveplo, pepel, vodene sopare in blaten dež na človeška selišča ob svojem vznožju in okolici. Odprl je svoje grozno žrelo in z velikanskega ognjišča siplje noč in dan ognjene snope in bombe na prekrasne vinograde, cvetoče vrtove, ponosna mesta in zeleno ravan. Groza in strah podita prebivalstvo izpod priljubljene domače strehe, obupen jok otrok, žena in mož se razlega po ulicah in božjih hramih, koder so preje množice tujcev pasle svojo radovednost. Prekrasna pokrajina ob neapeljskem zalivu je danes zopet strašno pogorišče, nad katerim se med gromom iz žrela vale gosti, črni oblaki

smrtonosnega dima in vročega pepela. Zemlja se ziblje pod nogami, bobneče strele pretresajo zrak, gorje človeku, ki mu je dom na tleh ognjenika.

Najstarejša poročila so poznala v južni Evropi le dva ognjenika: Etno v Siciliji in Stromboli na otoku enacega imena. Vežuv pa je dremal do leta 79 po Kristusu. Po njegovem pobočju so bili košati gozdi, vinogradi in vrtovi. Še leta 72 po Kristusu je Spartak, vodja v suženjskih bojih, v zasutem žrelu Vežuva imel svoj tabor, v katerem je bilo zbranih 12.000 vojakov. Stari pisatelj Strabo je celo trdil, da je Vežuv ugasnil. Iz te prevare je Vežuv nemilo vzdramil stari svet leta 79, ko je poleg mnogih vasi s pepelom in lavo zasul mesta Pompeji, Herkulanum in Stabie. Plinij mlajši je v svojem znamenitem pismu opisal strahovite dogodke tedanjih dni. Kakor sedaj, tako se je tudi tedaj zemlja tresla več dni pred izbruhom, morje je bilo nemirno, podzemeljski grom je stresal ozemlje, beli oblaki dima in pepela so se gostili nad žrelom divjega ognjenika. Po dnevu je sonce otemnelo v oblakih gostega dima, iz žrela so žvižgale kamenite bombe ter odmeval v vzduh grom in šum, goreča lava je kot ognjena povodenj zalila rebr: doli na široko ravan ob morju.

Od tedaj ni bil Vežuv nikoli popolnoma miren. Od časa do časa pa razsaja bolj silovito. Okolica je izpostavljena različnim nesrečam. Tako je že imenovane leta 79 po Kristusu pokopal mesto Pompeji strašen dež vulkanskega kamenja in pepela, ki ga je Vežuv metal iz svojega žrela več ur in je z njim pokrnil okolično več metrov visoko. Ob istem času pa je sosednje mestece Herkulanum preplavila reka blata in lava, ki je postala sčasoma trda kot kamen. Taki toki blata in lave ne pridejo mahoma; navadno se pomika lava počasi naprej, tako da se ji lahko peš-človek izogne, toda ni je mogoče ustaviti na njenem potu, ko izpreminja človeška bivališča in obdelane nasade v puščave, ki šele čez stoletja zopet ozelene. Pa tudi potresi, ki se pojavljajo pred izbruhom vulkana, kakor tudi bombe iz raztopljenih ali trdih snovi, ki jih meče vulkan iz žrela v precejšnjo daljavo, napravljajo obilne škode.

Dočim največji evropski vulkan Etna (3313 m) dolgo dobo popolnoma miruje, pa Vežuv ne pozna pokoja, ampak neprenehoma deluje bolj ali manj, navadno teče iz njega lava ali pa vsaj noč in dan vzdiguje iz njega bel dim in po noči se vedno vidi nad žrelom ognjen žar na nebu.

Vulkanske sile privabljajo leto za leto mnogo tujcev, ki gredo na Vežuv, da poskušajo prijetno grozo takega nevarnega obiska in prinesejo s seboj za spomin raztopljene bakrene novce, ki so jih bili utaknili v razbeljeno lavo. Nad 30 let sem, namreč od leta 1872, ni vulkan napravil nobene škode, tako, da so bili prebivalci ob Vežuvu še veseli delovanja svojega vulkana, ker je privabljal tujce, ki so dajali domačinom zaslužka. Pod vrh Vežuva je celo Kookova družba napravila železnico, da so tujci mogli lažje pogledati v grozno žrelo vulkana. Vežuv ima namreč podobo stožca, ki je 1300 m visok in po-

kriva prostor 100 km². Samo spodnji pas gore do kakih 200 m nad morjem je obsejen, kakih 400—500 m visoko sega obdelana zemlja, vinogradi in kostanjevi gozdi, višje pobočje je zarasteno z raznim grmovjem, dalje naprej pa je golo, črno-sivo, ker strjena lava in pepel ne daje tal rastlinstvu. Vpljivi vulkana so do zadnjega časa segali komaj do polovice gore. Kraji bolj spodaj so bili varni, ker lava ni prišla dol, ampak je imela zgoraj dovolj prostora, da se je razprostrela in strdila. Tokrat pa se je odprla gora komaj 600 m nad morjem in lava ni imela dolge poti do obdelanega pobočja, tako so prišli nasadi in človeška bivališča v strašno nevarnost.

Lava ne teče kakor potok, ampak se pomika počasi naprej, kakor prav gosto blato. Samo znotraj je raztopljena, žareča snov, ki redko prodre na površino, kjer se takoj shladi in strdi. Po vrhu je kameenje, pesek in pepel in nihče ne bi mislil, da skriva v sebi tako silno vročino. V temi pač tu in tam žari iz razpok in se vžigajo plini, po dnevu pa ni opaziti notranjega ognja in ima podoba temnovišnjeve drče, ki pa nosi smrt in razdejanje v cvetočo pokrajino.

Kakor l. 79, tako razsaja in bruha Vežuv tudi sedaj. Strašni morajo biti tudi sedaj trenotki, ko nebrojne množice v obupu vijejo roke, proseč pomoči od Boga in ljudi, ko se nad glavami udirajo strehe pod težo pepela in blatnega dežja. Čez noč je krasna pokrajina postala žalostna puščava, groblje človeških selišč . . .

Ko se je leta 79 po Kristusu pomiril Vežuv, ohranil je podobo stožca do novejših dni. Kašljal pa je, hrkal in bruhal najmanj 50krat v 18. stoletjih. Leta 1631 je ta divjak nenadoma pokopal do 4000 oseb in zasul mnogo vasi. Dne 3. junija 1794 je uničil strehe in imetje 15.000 oseb. Močno je bruhal Vežuv 24. aprila 1872 in 3. julija 1895.

Neapolj leži ob morju, in tudi Vežuv južnovzhodno Neapolja ni daleč od morja. Mislimo si, da bi bil Krim Vežuv — približno enaka od Ljubljane bi bila njegova daljava od Neapolja.

Izletnik, ki hoče priti na Vežuv, plača Kookovi družbi 21 frankov, in zato ga pripeljejo najprej z vozom, potem z električno železnico do pepelnatega stožca pod vrhom Vežuva. Na vrh vodi vzpenjača. Tudi jahaje na konju iz Torre Annunciata se pride na Vežuv.

Kraji Torre del Greco, Tore Annunziata itd., ki se v sedanjih poročilih o grozilih izbruhih Vežuva tolikrat omenjajo, leže ob cesti na Vežuv ob morski strani. Tla so vsa iz lave, in na njih raste bujno rastlinstvo. Lava, če se strdi, daje jako rodovitno prst, in ker je spodaj jako gorka, ker svojo vročino drži skozi stoletja, raste na njej izborna trta. Vsak potnik se spominja izvrstne kapljice »Lacrimae Christi« — Kristusove solzice — ki jih prodajajo tamošnji vinogradniki.

Z višine je krasen, očarajoč razgled. Cesta se vije v velikem ovinku navzgor, čez široki lavin tok, ki je pritekel z vrha l. 1872, ko je Vežuv grozno bruhal.

Pod vrhom je observatorij, opazovalnica, odkoder učenjaki neprenehoma opa-

zujejo, kaj se godi na Vezuvu. Vzpenjača je dolga 820 m in traja vožnja gor 12 minut. Od zgornjega kolodvora je še pešhoje četrť ure skozi pepel do žrela ognjenikovega. Hoja ni ravno prijetna, ker se koraki vedno udirajo v pepelnata tla. Slabotnejše osebe se dajo nositi v posebnih nosilkah.

Podrobneje poročilo o zadnjih izbruhih tega ognjenika priobčimo v prihodnji številki.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj o japonskem poljedelstvu.

Japonska država šteje 1901 — 48 mil. duš. Za poljedelstvo sposobne zemlje je 5.4 milijone ruskih derjatín, torej 30krat manj, kakor v Rusiji, in na vsakega človeka pride 0.14 desjatín, torej manj kot vrt za zelenjad, ki obdaja hišo vsakega ruskega kmeta. Pri vsem tem na se prehranjuje japonski kmet s svojimi lastnimi pridelki dosti dobro, se ne pritožuje nad revnostjo svoje zemlje in ne zahteva »nacionaliziranje« dežele. Izleme so le ob časih slabe letine. V takih slučajih se uvaža skromna množina riža. Če preiskujemo vzroke, vsled katerih poljedelstvo na Japonskem tako vsneva, tičijo vsi v vpejavi obvezne ljudske šolske dolžnosti. Leta 1901 je obiskovalo ljudske šole 4.900.000 učencev. Na Ruskem na primer, kjer je število prebivalstva še enkrat večje, obiskovalo je šole 4.250.000 učencev in učenk. Drugi vzrok pa obstoja v tem, da ume Japonec gnojiť svoja polja. Kar je bilo v ta namen pri nas sološno uvedeno pred doglednim časom, to že dela japonski kmet iz davnosti. Janonec skrbi, da pride gnoj vselej v zemljo. Gnojiť posamezne rastoče rastline, da tem potom bolj vsnevalo in boljše rodé, ravno tako pognoji mesta, koder seje seme, ali radi rastline. To je najpraktičnejša metoda in zato na japonske letine od leta do leta večje in obilnejše. Janonci so večinoma vegetarijanci in zato rede malo živine. Živalski gnoj pride torej komaj v poštev. Gnoje s človeškim gnojem, ki ga prodajajo in razpeljujejo posebna društva. Gnoje seveda tudi z različnimi poljedelskimi odpadki, tako z riževinimi plevami, z riževo slamo in pepelom. Kot gnojno sredstvo jim služi nadalje kaliž, ki ga dobivajo pri kuhanju rižnega žganja, tropine od piva, odpadki sviloreje itd. Kot izboren gnoj rabijo tudi superfosfate in razne morske rastline. — Zemlja, katero Janonec orje, je razdeljena v tako, katero poplavlajo z vodo in imenujejo »Ta«, in tako, ki jo puste suho in imenujejo »Chata«. Večina je poplavljena. Ker je riž enoletna rastlina, ga sade od srede aprila do srede maja in ga žanjejo septembra. V južnih provincah osuše zemljo, jo sremene torej v »Chata«, in selejo še enkrat ječmen, pšenico, grah, bob, repa, ogrščico ali gorčico. — Japonska poljedelska orodja so vsa popolnoma priprosta. Zato pa imajo Japonci spretnije roke, večje veselje do dela in neprecenljivo potrpežljivost. Sejanje se vrši pri Japoncih vrstoma. Zemljo malo odgrebejo in po setvi vsejano žito zonet zagrebejo. Ker seleo v ravnih vrstah, zrastejo tako tudi vse rastline in tako jih je mogoče ogrrebatí, jim prilivati v suši in jih gnojiť. Rastline stoje v primerni razdalji in kadar prično zoreti, sade kmetie po teh razdaljah nova semena. Tako je tudi umiliva večkratna žetev. Japonci ne uporabljavajo pri sejanju nikakšnih strojev. Vse kmetie somajhne; velika kmetija je tam izjema. Pridelajo pa Japonci primeroma daleč več, kakor Rusi. To je torej posledica izobraževalnega šolstva in razširjanja znanosti.

Za smeh in kratek čas.

Pri advokatu. Kmet pride k advokatu, da ga popraša za svet o neki zadevi. Popraša ga tudi, če bi tožbo dobil ali izgubil. Advokat: »Tožbo prevzamem jav, stvar se bo dobila.« — Kmet: »Torej gospod, vi mislite tožbo zares dobiti.« — Advokat: »Prav gotovo, to vam zatrjujem.« — Kmet: »Čulite, gospod advokat, potem pa ne bom težil — kajti povedal sem vam zadevo svojega soseda.«

Na pošti. Odpošiljavec: »Prosim gospod, sestra mi je pisala, da bi ji poslal konarčka. Ali ga lahko?« — Uradnik: »Seveda lahko.« Odpošiljavec: »Samo to me skrbi, kam bi mogli tičku pečat pritiskati.«

Znanost je dokazala, da potrebuje človeški organizem, posebno dokler je v razvoju, zadostno množino toličé in da je dobro delovanje jeter odvisno v veliko večji meri od toličé kakor pa od njihovih tajnih lastnosti. Zadostno branjenje z maščobo ima zelo velik vpliv na rast. Posebno je to važno za živčevje, kar so očitvidno dokazale najnovejše raziskave. Žal so zelo drage živalske maščobe, kakoršne izza davnih časov rabijo v severnih krajih, in jih deloma tudi ni lahko prebaviti. — Radi tega je za vsako gospodinjstvo velika dobrota maščoba »Ceres« ki se prideluje iz naifin, kokos-orehov. S tem se je na dober in cenen način vsestransko odpomoglo potrebi v gospodinjstvu.

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“

Izide dne 26. aprila 1906.

Loterijsko srečke.

Dunaj,	7 aprila	46	62	4	25	84
Gradec,	7. aprila	64	15	86	39	59
Trst,	14. aprila	18	53	84	35	90
Linc,	14 aprila	41	46	72	7	31

Kdo ljubi kakao in čokolade, temu boji priporočem:

Ivana Neffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj toličé v sebi, je torej najlaše prebaven, ne povzroča nikoli naprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo s imenom **Ivana Neff** in s levjo varstveno znamko.

Zavoji po 1/2 kg 90 vinarjev
1/4 • 50

Dobiva se povsod.

KAVINA PRIMES

zajamčeno pristna cikoriija.

Prva jugoslovanska tovarna
za kavine surogate, figovo in sladno kavo
Ljubljani.

Želodčne bolezni

so pogosto posledica zanemarjenega motenja prebavljanja, ki nastopa ponajveč kot pomanjkanje slasti, zagatenje telesa, gorčica, napenjanje, slabost, slab okus, glavobol itd. In se nemalokdaj izcimilo iz tega hude molitve zdravlja, če ne preprečimo tega o pravem času.

Kot izvršno sredstvo proti vsem nastankom prkvarjenega želodca so se že desetletij kot Marijacejske kapljice splošno znane in priljubljene.

Bradyjeve želodčne kapljice

izvršno obnašale kot tek zbujajoče, želodec krepeče in nalahko odvajalno sredstvo. Steklenica z navodilom vred stane 80 vin.; dvojnata steklenica K 1-40.

Pri nakupu v lekarnah zahtevajte izrecno Bradyjeve želodčne kapljice in si ne dajte vliiti drugih. Pazite na zavoj v rdečih zaklopnih škatlicah z Marijino podobo kot zaščitno znamko in s podpisom *Brady*

Centralna zaloga C. Bradljeva lekarna na Dunaju, I., Fleischmarkt Nr. 1387 razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej za K 5 — šest malih ali K 4-50 tri velike steklenice franko brez daljnih stroškov.
2211 D 12—12

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodonike krasne mozaične plošče iz cementa v raznih barvah in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pečati, pošta Dol (Lusttal).
Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

neprimerno najboljše na ohranjenje kože

Brazay-Francovo žganje

lajša vse bolečine pri trganju in revmi.

Eau de Cologne de Brazay

ideal vseh toaletnih sredstev. — Dobiva se povsod. IV 781 8-1

Pravo ljudsko domače sredstvo, ki ga mnogo redbin rabi iz lekarne B. FRAGNERJA, c. kr. dvornega založnika v Pragi, slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, olajšuje bolečine, prepreči unetje in pospešuje celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarne. To je pač najboljši dokaz za njegovo izborno učinkovanje. To mazilo ne izgubi tudi če ga leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši. 431 D b 7-4

Velika zaloga

vsakovrstne opeke

(falz-cegla) iz raznih velikih tovarn pri F. Pečniku v Domžalah. Postrežba točna, cene nizke. 712 1

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika na Jančem pri Litiji.

Obrniti se je osebno na župni urad. Prednost imajo oženjeni, v kakem rokodelstvu izučeni prosilci. 824 1

Fran Juvan

lastnik valjičnega mlina v Srednjih Gameljnih pri Ljubljani

piporoča svoje veliko zalogo vsakovrstne moke in otrobov

po najnižjih cenah. 818 5-1

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko.

Je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vsiliti. Veliki moderno opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik *Andrej Odasek*, dosluženi uradnik državnih železnic in hišni posestnik v Ljubljani. Slomškove ulice št. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pisмено povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 2004 D 13

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben v pralnici Neobhodno potreben je sloviti v kuhinji

Minlos prašek za pranje

Kot en mož se ga oprijemljejo milijoni

Pristen le s to varstv. znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debele pri L. Minlosu na Dunaju, I. Mölkerbastei 3. 39 D 24 14

HERBĀBNY-jev podfosfornoksil apneni-železni sirup.

Ta pred 36 leti vpeljani, od mnogo zdravnikov odobreni in priporočeni

prsnl sirup

je sled odstranjuječe in kašelj pomirjače sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva na dober tek in prebavnanje in pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno železo je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki rastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apneno sol.

Cena eni steklenici Herbabnyjevega apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti 40 h več za zavijanje. 2307 D 14-10

Svarilo! Svarimo snakim ali podobnim imenom razširjene, kar se tiče sestava in učinka našega originalnega preparata, čisto različne ponaredbe našega že 36 let obstoječega fosfornoksilnega apneni-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbabnyjev apneni-železni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala. 2348 20-11

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VII, Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Brežice: G. Elsässer dedič; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova, P. Hauser & I. Pichler, V. Hauser & R. pl. Hillinger, H. Gutt; Crnomelj: P. Haika; Reka; M. Mizzan, F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler; Sovodenj: F. Kordon; Št. Vid: A. Reichel; Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dedič, T. Pigatti, Dr. J. Seravallo, A. Suttina, A. Siebich; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: I. Huth.

Tovarna za stole Franceta Švelgeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2525 D 26-8 zastoj in franko.

Vel, ki numeravate omisliti si

šivalni stroj ali kolo

prosite se uljudno, da naročite najnovejši brezplačni in poštne prositi centk, ki vsega največjo izbero čudovito cenega in najboljšega blaga, pri

Lorenou Rebolj,
zaloga šivalnih strojev in koles v KRANJU.

485 D 26-7

Podpisani slav. občinstvu uljudno javi, da bode ordnatral vsako soboto

v Škofjiloki

v stanovanju gospoda dr. Zakrajščeka za zobobolne.

Vsakovrstne plombe, operacije, vstavljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.

Dr. A. Praunseis,

234 D 26-9 sobozdravnik v Ljubljani.

Ohranitev zdravega**želodca**

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno napravljeno, tek zbujujoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledke nezmernosti, slabe diete, prehlajenja, in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je *dr. Rose balsam za želodec* iz lekarne B. FRAGNERJA v PRAGI.

1/2 steklenica 1 K, 1 steklenica 2 K.

SVARILO!

Vsi deli embalaže imajo postavno depono vano varstveno znamko.

Glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja v PRAGI

c. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, oget Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan. Proti vpošiljavi K 2-56 se pošlje velika steklenica in za K 1-50 mala steklenica na vse postaje avstro-ogrške monarhije poštne prosto.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardetschläger, J. Mayr. 431 b 20-20

Priporočajo vsak dan pri

pljučnih boleznih, katarih, oslovskem

kašlju, škrofulozi, influenci

mnoškoštevilni profesorji in zdravniki.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo, zahtevajte vedno: izviren zavitek „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,

Basel (Švica).

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Sirolin

„ovečuje elastičnost do jedi in teže elasa, odstranjuje kašelj, izmevanje gnoja, nočno potenje.

2209 D 44-20

Prava Roskopf Patent gld. 3 50,

Tvrška Roskopf Frer v Švicl mi je usročila, naj prodajam njene prave Roskopf patent ure s sidro, ki je stala doslej še enkrat toliko, za ceno gl. 3 50. Razprodajalci pri 5. kom. 5%, pri 10. kom. 10% popusta. Ta prodaja traja le kratko dobo, dokler je kaj zaloge in ima namen, cenjenim odjemalcem pokazati razloček med pravo Roskopf-patent in takozvano „sistem Roskopf-uro“. Prava Roskopf-patent-ura gre 36 ur, ima s stekl. pokr. kolesje s sidro, teče v rubinih in služi lahko 25—30 let; nasprotno postane „sistem Roskopf ura“ nerabna po nekaj letih. Vsaka prava Roskopf-patent ura ima plombo, pism. jamstvo s tvrško „Roscopf Frer“ v Chause de Fonds (Švica) v zadnjem plašču na 3 leta. Ako ura ne ugaja, se zavežem, da tekem 30 dni vrnem celo svoto. Pošilja proti povzetju glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko 102 D 10

Maks Böhnel, Dunaj IV., Margarethenstrasse 38. Zahtevajte zaslanj in franco moj veliki cenik s nad 1000 slikami o vseh vrstah ur, stalnice in srebrnice.

Samo za zasebnike!
Kdor bi rad kupil **sukneno in modno blago** za moške in deške obleke **dobro in ceno**, naj se zaupno obrne na **razpošiljalnico sukna**
M. KRETSCHMER na Dunaju I/1.
Vzorci na izbirno franco. — Odmari se poljubno blaga. — Zastopniki se sprejemajo. 642 D 6-6

A. Šarabon v Ljubljani
tik svetega Petra cerkve.
Trgovina s špecijskim blagom, moko, žganjem in deželnimi pridelki na drobno in debelo. Velika zaloga istrskega in laškega **brinja**, fig in sliv za žganjekubo. Ob času setve najboljša, zajamčeno zanesljivo kaljiva travna, žitna, deteljna in vrtna **semena**. Dobi se tudi klajno apno in redilni prašek za živino. Najnižje cene, poštna in točna postrežba. 479 26-4

Thierry's Balsam
Postavno varovano. Vsako ponarejanje in pomislkovanje kaznivo.
Edno pristen je Thierryjev balzam 52-16
le z zeleno znamko „redovnica“.
Staročasno naprekomno proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, pranim boleznim, influenci itd. itd.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5 — franco.
Thierryjevo centifoljsko maslo, povsod znano kot non plus ultra
proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklam vseh vrst. Cena: 2 lončke K 3-00 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
Lokarnar A. Thierry v-Prigradi pri Rogški Slatini.
Brošura s tisoč originalnih zdravilnih pisem gratis in franco. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

L. User-jev obilž za turiste
najboljše in najgotovješe sredstvo proti kurjim očesom, trdi koži itd. 825 Glav. zaloga: L. Schwenk-a lekarer, Dunaj-Meldling
Zahte- **User-jev** obilž za turiste vajte K 1'20
Dobiva se v vseh lekarnah. 20-1

Findlay-jev sloviti milijonski krompir Eldorado

Ta slovita nova vrsta krompirja, ki jo je pred tremi leti dovel na trg sloviti angleški vrtnar Findlay in je tedaj veljal funt 3000 mark (tona torej 6 milijonov!) ter o koji so poročali tedaj vsi strokovni listi tu- in inozemlja, se more sedaj uvoziti direktno z Angleškega, zajamčeno najboljše blago za seme, po naslednjih, primeroma prav nizkih cenah.

Eldorado je krompir, ki je naravnost zavarovan proti vsaki bolezni in rodi gomoljice neprestano do jeseni tudi ob najneugodnejšem vremenu, vsled česar daje prinos, kakoršnega težko kedaj kaka vrsta krompirja. 652 4-4

Eldorado je dalje najukusnejši vseh jedilnih krompirjev; gomoljice imajo lepo obliko, podoligasto, ovalno, s tanko, belo luščino, popolno ploskvimi očesci, belim, močnatim mesom in je izredno trpežen.

Izredni sloves, ki si ga je pridobila ta novost, je najboljše zagotovilo, da bo **Eldorado-krompir** v bližnjih letih tržni pridelek, po kojem bodo najbolj popraševali in ga najdražje plačevali. Vsakemu pridelovalcu svetujemo, naj si že sedaj zagotovi neko količino za seme po nizki ceni, kakoršno mu moremo ponuditi le **mi** (drugod še danes računajo 18 gld. za en funt Eldorado krompirja.) Od naše zaloge v Erfurtu pošiljamo zajamčeno pristno seme tega Eldorado krompirja.
1/2 kg gld. 2-40, 1 1/2 kg gld. 6-—, 4 1/2 kg gld. 15-—.

Dalje priporočamo najbogatejše izmej zgodnjih krompirjev **bratov Ziegler odlikov. rumeni mesni zgodnji krompir** (donaša do 69kratni sad).

Tudi ta bela, rumenomešna zgodnja vrsta je vzbujala radi velikanskega prinosa, v zvezi z silno zgodnjim sadom in izredno dobrim okusom opravičeno pozornost. Glasom mnogoštevilnih priznalic, ki so došle iz vseh delov Nemčije, Avstrije in celo inozemlja, je obrodil ta krompir iz našega semena večkrat nad 30, češče tudi 40 in 50 kratni sad. Gosp. C. Schladebach v Gölitzschu pri Merseburgu nam piše celo, da je dobil iz 1 kg našega semena 69 kg krompirja.

1 poštni zavoj (4 3/4 kg) gld. 1-20. 2 zavoja gld. 2-10
3 „ „ gld. 2-80, 50 kg gld. 5-—.

Vsakemu poštnemu zavoju dodamo na željo en Eldorado-krompir za poskušnjo.

Bratje Ziegler, Erfurt št. 151
dobavitelji mnogih kmetijskih in vrtnarskih društev.

Pomagajo hitro in zanesljivo za kašelj, hripavost in zaslezenje.
Izvrstne slasti ter brez slabega vpliva na tek.
Kartoni po 1 K ... in 2 K ...
Poizkusni karton 50 vinar.

WIENER Weltausstellung Preisgekrönt
EGGER'S
SCHLEIMLOSENDE
AZ FRIDEM JUTAIN

1906 92 Naprodaj po vseh avstrijskih lekarnah.

L. User-jev obilž za turiste
najboljše in najgotovješe sredstvo proti kurjim očesom, trdi koži itd. 825 Glav. zaloga: L. Schwenk-a lekarer, Dunaj-Meldling
Zahte- **User-jev** obilž za turiste vajte K 1'20
Dobiva se v vseh lekarnah. 20-1

Laneno olje in tropine (preše)
zmlate ali pa v kosih prodaja po nizki ceni v poljubni množini
Blaž Zabret, posestnik v Britofu pri Kranju. 783 2-2

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito
olje za sluh
odstranja hitro in temeljito na stalo gishoto, tečenja iz ušes žumenja po ušestih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 gld. z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni 787 2
vri „Črnem orlu“ na **Novem trgu v Celovcu**

Prostovoljno se prodaja **dvoah-stropna hiša**
s prodajalno
tik sv. Jakoba cerkve v 654 D Ijubljani. 4-4
Več se izve v Florjanskih ulicah št. 14, v prodajalni

Prodaja se iz proste roke **hiša z gospodarskim poslopjem** in 3 orale zemlje.
Več se izve pri **Lovrenc Korbiču** v Zbiljah pri Medvodah. Gorenjsko. 847

Suhe jedilne gobe
(Ia. gosp. gobe) kupuje v vsaki množini v vrečah po 20—25 kg. **A. Šmyra**, Dunaj 17, Elterleinplatz 7. 1338 D 20-20

Dekle
16—24 let staro, katero ima tudi veselje do otrok, se išče za domača dela na **Notranjsko**. Plača po dogovoru. — Ponudbe na upravnishvo „Domoljuba“ 784 8-2

Ceno Češko posteljne perje
5 kg novega skubljenega K 9-00, beljšega K 12-—; belega, jake meškega, skubljenega K 18-—; kron 24 — suknobelega, meh kega, skubljenega K 30-—; kr on 30-—. Pošilja se franco pr oti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povratni poštni ih stroškov **Benedikt Saphel, Lebes 159 p. Pizen na Češkem.** 605 9

Kašelj, katar, obolenja, bolečine v prsih, sleze, potenje, grgranje, so večkrat predznaki najnevarnejšega sovražnika našega zdravja, grozovite

tuberkuloze!

Zlo se mora zatreti v kali, in ako se je že vselilo, je treba tem večjega truda, da se je premaga in v to svrhu služi na angl. razstavi z zlato svetinjo in častno diplomo odlikovani, od mnogih zdravnikov priporočeni 315 D 40-8

Halapi-jev

TUBERIN

ki tuberkulozo v resnici premaga, odpravi kašelj, omiljuje bñivanje krvi, razredčuje slez. — Kdor se hoče osvoboditi tega zla, ali se ga obraniti, naj rabi in naroči eno vzorčno steklo za 3 K, ali eno veliko steklo za K 5'—.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekar. „pri apostolu“ Budimpešta
Josefsring 64/46.

Vsem, ki se čutijo utrjene in bedne,

ali so nervozni in brez energije, da „Sanatogen“ nov življenjski pogum in novo moč. Sijajno potrdilo nad 3000 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franko in zastonj Bauer & Co., Berlin S. W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I.

840 4 1

Dober zaslužek!

Trajno službo ali postranski dohodek, tudi nameščenje kot potniki ali glavni zastopniki morejo dobiti v vseh večjih krajih zaupanja vredne osebe, ki morejo sprejemati življenjska ter ljudska zavarovanja in zavarovanja za otroške dote za nižje-avstrijsko deželno zavarovalnico za življenje in rente, Dunaj I. Löwelstrasse 16, ki jo je ustanovil visoki n. avstr. deželni zbor. Pisma naj se pošiljajo naravnost vodstvu zavoda. 782 4-2

Pozor, Amerikanci

In vsi, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgovino in zalogo **moških in ženskih**

izgotovljenih oblek

Jomačega izdelka. — Velika zaloga obuval, rajc, klobukov, kovecegov (kofrov), robcev, šerp, solčnikov, slamninkov itd., po zelo nizki ceni. Trgovina se nahaja tik dobro znane Tišlerjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah 26.

Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad. 736 2

Matej Orehek, trgovec v lastni hiši

„A m e r i k a“.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice 41

26-7 (na dvorišču.) 118 1)

„A m e r i k a“.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

je varstvena znamka za

Ceres-jedilno mast

1321 22-16 (iz Kokos-orehov) in

Ceres-sadne soke

Gospodinja, ki hoče pospešiti zdravje svojih, uporablja Ceres-jedilno mast pri peki, praženju in kuhi in postavlja le Ceres-sadne sokove, kot pijačo na mizo. Tovarna živil „Ceres“ Ustje.

Izdelovanje se vrši pod **kemiško kontrolo** preizkuševalnice za hranila in živila, Dunaj, IX. Spitalgasse št. 31, ki jo je potrdilo visoko c. kr. notranje ministrstvo. Kupovalci Ceres-maščobe smejo v tem zavodu vsikdar brezplačno preiskati dati blago v izvirnem zavitku.

182 D 49-18

Klauerjev

„Triglav“

je najbolj zdrav izmed vseh likérjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Ljubljana

Pred Skofijo 3

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Skofijo 3

priporoča

===== svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen =====

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velkanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštanim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 26-12